

Nr 11

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1961/62 under elfte huvudtiteln, avseende anslagen inom inrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Inrikesdepartementet m. m.

1:o) **Inrikesdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under elfte huvudtiteln (punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för inrikesdepartementet, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Inrikesdepartementet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 814 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 559 000 kronor.

Departementschefen föreslår inrättande av en kanslirådstjänst i lönegrad Bg 1 å landsstatsavdelningen och en budgetsekreterartjänst i ABr 25 å statssekreteraravdelningen.

En förste kanslisekreterartjänst i Ao 23 i departementet föreslås förd å övergångsstat, i samband varmed en ny tjänst som förste kanslisekreterare i Ao 23 uppföres på personalförteckningen.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordas vidare, att en förste kanslisekreterartjänst i Ao 23 utbytes mot en tjänst som byrådirektör i Ao 26, att den kontoristtjänst i Ao 9, som avses för departementschefens sekreterare, uppflyttas till tjänst som kansliskrivare i Ao 10 samt att en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringgång ändras till kanslibiträdestjänst i Ae 7. Anslagsposten till ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft föreslås uppräknad med 40 000 kronor.

Vad sålunda anförts föranleder en ökning av medelsanvisningen för personalförändringar m. m. med i runt tal 63 000 kronor. Härtill kommer den

automatiska utgiftsstegringen med i runt tal 192 000 kronor. Anslaget uppräkns alltså med 255 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmälda förslag till vissa tjänsteförändringar.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för inrikesdepartementet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för inrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	51 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	689 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	200 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	483 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	367 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	24 000

Summa kronor 1 814 000;

c) till *Inrikesdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 814 000 kronor.

2:o) *Inrikesdepartementet*; Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 3 och 4), vilket innebär en ökning av anslaget med 14 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inrikesdepartementet*: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 174 000 kronor.

3:o) Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 4), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

4:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 4), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kronor.

5:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 4 och 5), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 205 000 kronor.

Hälso- och sjukvården

6:o) **Medicinalstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 6—17) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för medicinalstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Medicinalstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 643 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 175 000 kronor.

Departementschefen förordar, att medel beräknas för en föredragande i barnpsykiatri med en tjänstgöringstid av tre timmar per dag och ett arvode av 15 300 kronor för år. I samband härmed bör tjänsten som biträdande inspektör i Ag 24, vilken i första hand tillkommit för en engångsundersökning av klientelet på vårdanstalterna för psykiskt efterblivna, indragas.

I detta sammanhang föreslås vidare, i anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, att två assistenttjänster i Ae 15 resp. Ag 13 på avdelningen för vården av psykiskt efterblivna utbytes mot tjänster för biträdande byråinspektör i Ae 17 resp. assistent i Ag 15.

Den personalförstärkning å lag- och utredningsbyrån, som de senaste åren medgivits för viss blankettöversyn, föreslås få bibehållas jämväl under nästa budgetår. En förste aktuarietjänst i Ag 23 föreslås inrättad å statistiska avdelningen. De uppgifter som skall ankomma på en organisationsföredra-

gande anses böra fördelas på två tjänstemän. En kontoristtjänst i Ag 9 och två kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång föreslås vidare inrättade.

I detta sammanhang erinras om att Kungl. Maj:t i kungörelse den 25 november 1960 med tillämpningsföreskrifter till lagen om behörighet att utöva läkaryrket förordnat, att ärenden angående specialistkompetens skall handläggas inom medicinalstyrelsen av en särskild nämnd för specialistbehörighet. Nämnden består av fem ledamöter, av vilka chefen för medicinalstyrelsen och chefen för styrelsens lag- och utredningsbyrå är självskrivna. De icke självskrivna ledamöterna åtnjuter ersättning enligt kommittékungörelsen. Departementschefen föreslår, att arvodeskostnaderna, vilka tills vidare bestrides från elfte huvudtitelns kommittéanslag, fr. o. m. nästa budgetår överflyttas till förevarande anslag. Detta uppräknas för ändamålet med 1 000 kronor.

Departementschefen förordar inrättande av fyra kanslisttjänster i reglerad befordringsgång, därav en på vardera av sjukhusbyrån och medicinalbyrån samt två på kameralbyrån, i utbyte mot kontorskrivar- resp. revisorstjänster. Två kontorsbiträden i Ae 5 anses böra beredas ordinarie tjänster i Ao 5.

Ytterligare bör i överensstämmelse med vad chefen för civildepartementet anfört vid sin förenämnda anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor styrelsens konsulent i Ae 17 uppflyttas till hälsovårdskonsulent i Ae 19, förste kanslistkrivaren i Ae 12 hos nämnden för internationella hälsovårdsärenden uppflyttas till assistent i Ae 15 samt tre kontorsbiträden i Ao 5 vid lag- och utredningsbyrån, byrån för social- och rättspsykiatri resp. nämnden för utländska läkare uppflyttas till kanslibitträden i Ao 7.

Vad sålunda föreslagits föranleder en ökning av medelsanvisningen för personalförstärkningar och ändrade lönegradsplaceringar m. m. med omkring 48 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för vidtagna löne- och arvodesregleringar m. m. med i runt tal 420 000 kronor. På grund härav uppräknas anslaget med 468 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen jämväl i förevarande sammanhang anmälda förslag om vissa tjänsteförändringar.

Såsom utskottet framhållit vid sin behandling av förevarande anslag för budgetåret 1960/61 bör några genomgripande förändringar inom styrelsen inte ske i avvaktan på resultatet av pågående organisationsundersökning. Departementschefens förslag i fråga om personalförstärkningar, vilka motiverats med den hårda arbetsbelastningen på vissa byråer, kan emellertid av utskottet godtagas.

Då utskottet i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för medicinalstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 488 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	461 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 731 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	898 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	65 000

Summa kronor 4 643 000;

c) till *Medicinalstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 643 000 kronor.

7:o) *Medicinalstyrelsen*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 17—21) föreslagit riksdagen att till *Medicinalstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 728 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 599 000 kronor.

Departementschefen förordar en ökad medelsanvisning till sjukvård m. m. med 2 000 kronor, till traktamenten åt vissa befattningshavare inom medicinalstyrelsen med 3 000 kronor, till reseersättningar med 3 000 kronor, varav 1 000 kronor för internordiska resor, till övriga expenser, expenser för eget behov med 20 000 kronor och till expenser för annat än eget behov med 1 000 kronor.

Till publikationstryck beräknas för tryckning av de publikationer, som styrelsen utan särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t må utgiva, samt för inköp av särtryck ur den av apotekens kontrollaboratorium utgivna förteckningen över specialiteter m. m. 74 700 resp. 21 900 kronor. Vidare beräknas 3 500 kronor för tryckning av en statistisk årsredogörelse beträffande till cancerregistret anmälda cancerfall och 2 700 kronor för utgivning av en ny upplaga av förteckningen över legitimerade sjukgymnaster. För en broschyr med upplysningar angående de olika arbetsmöjligheter som sjuksköterskeyrket erbjuder beräknas 4 200 kronor. Till kariesförebyggande verksamhet för nästa budgetår föreslås anvisat ett belopp av 100 000 kronor under en sär-

skild anslagspost. Medelsanvisningen till hälsovårds- och allmänmedicinsk upplysningsverksamhet i övrigt anser departementschefen böra begränsas till 8 000 kronor. På grund av vad sålunda anförts uppföres anslagsposten till publikationstryck med 115 000 (— 5 000) kronor och upptages en särskild post till kariesförebyggande verksamhet med 100 000 kronor. Under anslagsposten till hålkortsarbeten förordas en höjning av medelsanvisningen med 5 000 kronor till 20 000 kronor.

Vid bifall till vad nu förordats höjes anslaget med 129 000 kronor.

Utskottet tillstyrker i det följande under punkten 105 en intensifiering av upplysnings- och propagandaverksamheten i kariesförebyggande syfte. Mot bakgrunden härav biträder utskottet departementschefens förslag, att ett belopp om 100 000 kronor anvisas under en särskild anslagspost under förevarande anslag.

Då även anslagsberäkningen i övrigt kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 728 000 kronor.

8:o) *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 22 och 23), vilket innebär extraordinariesättning av en assistenttjänst i Ag 15, en kansliskrivartjänst i Ag 10 och en kanslibiträdstjänst i Ag 7 samt en med 51 000 kronor ökad medelsanvisning huvudsakligen på grund av automatisk utgiftstegring, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	93 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	350 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	90 900
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 000

Summa kronor 541 000;

b) till *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 541 000 kronor.

9:o) Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 23—27) föreslagit riksdagen att till Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 117 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 85 900 kronor.

Departementschefen förordar, att deltagare i av nämnden anordnad utbildnings- och informationskurs för chefer för civilbefälhavarnas och länsstyrelsernas sjukvårdssektioner tillerkännes ersättning för de löneförmåner, vilka han visar sig ha gått förlustig under erforderlig tjänstledighet för kursdeltagandet, dock högst med belopp motsvarande den på tjänstledighetstiden belöpande kontantlönen för tjänsteman i löneklass 1 å löneplan B. För detta ändamål beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av 8 200 kronor.

Föreskrifter om gottgörelse till läkare vid försvaret vid hinder att utöva enskild praktik till följd av deltagande i inskrivningsförrättning eller annan särskilt beordrad tjänstgöring har meddelats av Kungl. Maj:t den 3 juni 1960. Gottgörelse utgår med 75 kronor för dag under vissa närmare angivna villkor. Nämndens förslag att läkare, som deltagar i av nämnden anordnad kurs av ifrågavarande slag, må erhålla motsvarande ersättning för hinder att utöva enskild praktik biträdes i princip. Kostnaderna för nästa budgetår beräknas till 13 500 kronor.

Ersättning för mistade praktik- och löneinkomster till civil läkare, som deltagar i kurs vid försvarshögskolan, förordas utgå efter i det föregående förordade grunder. Kostnaderna härför beräknas för nästa budgetår till i runt tal 7 400 kronor.

Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma villkoren för åtnjutande av de förordade ersättningarna. Kostnaderna för dessa anses böra bestridas från en särskild anslagspost under förevarande anslag. Denna uppföres med 29 100 kronor.

Anslagsposten till hålkortsarbeten uppräknas med 2 000 kronor för att sjuksköterskeregistret skall kunna i ökad utsträckning utnyttjas för statistiska ändamål.

Vid bifall till vad nu föreslagits uppräknas anslaget med 31 100 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit och hemställer därför,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 117 000 kronor.

10:o) Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 27—29), vilket innebär en med 21 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 525 000 kronor.

11:o) *Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara.* Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 29—32) föreslagit riksdagen att till *Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 2 190 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 500 000 kronor.

För innevarande budgetår har 500 000 kronor anvisats för täckande av förluster vid omsättning av utrustning för beredskapssjukhus. Departementschefen förordar, att samma belopp anvisas för ändamålet för nästa budgetår. Härvid förutsättes att inkomsterna vid försäljningen även i fortsättningen skall få tillgodoföras förevarande anslag och att nämnden erhåller bemyndigande att disponera inkomsterna till anskaffning av materiel motsvarande den försålda.

1959 års riksdag beslöt i princip, att en organisation av sjukhärbärgen skall uppbyggas, omfattande totalt 110 000 vårdplatser, varav 70 000 i en första etapp. Hittills har till utrustningsanskaffning för sjukhärbärgena anvisats 1 380 000 kronor, möjliggörande materielanskaffning för cirka 9 300 vårdplatser. Det förordas för nästa budgetår en medelsanvisning av 1 576 000 kronor för ändamålet.

Svenska röda korset föreslås erhålla bidrag till utbildningen av samariter, avsedda att i krig tjänstgöra inom den civila sjukvårdssektorn, efter samma grunder som för innevarande budgetår eller med en krona per utbildningstimme och elev. Liksom under innevarande budgetår bör utbildningstiden för varje elev omfatta 42 timmar. Antalet elever beräknas till 2 000. På grund härav föreslås, att 84 000 kronor anvisas för ändamålet.

En fastighet för lagring av sjukvårdsmateriel för beredskapssjukhusen m. m. och en centralförrådsbyggnad anses böra utrustas med automatisk brandalarmanläggning. För detta ändamål och för inköp av viss annan brandskyddsmateriel beräknas 30 000 kronor.

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat om föreligger ett ökat behov av utrustning till vårdplatser vid beredskapssjukhus, sedan denna sjukhusorganisation numera anpassats till den allmänna utrymningsplanläggningen. Med hänsyn till den beredskap, som hittills anskaffad utrustning möjliggör, synes det emellertid försvarligt att i enlighet med departementschefens förslag icke anvisa några medel för ändamålet under nästa budgetår.

Utskottet har inte heller funnit anledning till erinran mot den i propositionen föreslagna, fortsatta omsättningen av lagerhållen materiel. Ut-

skottet förutsätter därvid, att samma principer får gälla för omsättningen som angivits av departementschefen och riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap i föregående års statsverksproposition.

Det principbeslut, som 1959 års riksdag fattade angående en organisation av sjukhärbargen, innebar att sådana skulle inrättas för 110 000 vårdplatser, varav 70 000 i en första etapp. Utskottet tillstyrker en fortsatt medelsanvisning för ändamålet om 1 576 000 kronor. Därigenom skulle riksdagen hittills ha anvisat medel för materielanskaffning till i runt tal 19 800 vårdplatser.

Under erinran tillika, att utskottet nyligen i sitt utlåtande nr 32 tillstyrkt medelsanvisning för inköp av den i förevarande sammanhang omnämnda förrådsbyggnaden, får utskottet med godtagande av departementschefens anslagsberäkning hemställa,

att riksdagen må till *Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 2 190 000 kronor.

12:o) *Utrustning m. m. av sanitetsanstalter*. Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 33—38) föreslagit riksdagen att till *Utrustning m. m. av sanitetsanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 310 000 kronor.

Något anslag för detta ändamål finnes icke uppfört i riksstaten för innevarande budgetår.

Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd har föreslagit inrättandet av en organisation av sanitetsanstalter bestående av dels fasta anstalter och dels rörliga formationer. I fråga om de rörliga formationerna har nämnden föreslagit, att de skall tillhöra det allmänt civila medicinalväsendet, och hemställt, att nämnden erhåller i uppdrag att utföra den närmare planläggningen och verkställa de ytterligare kostnadsberäkningar för utrustningsanskaffning till dessa, som kan visa sig erforderliga.

Departementschefen anför, att erfarenheterna från det sista kriget visar, att en särskild organisation krävs för att utöva den sanitära kontrollen, om flyktingar i större antal inkommer över landets gränser. En organisation för att kunna möta sådana situationer i framtiden bör enligt departementschefens mening förberedas redan i fredstid. Vid utformandet av denna organisation bör jämväl beaktas risken för att biologisk krigföring kan komma att tillgripas. I princip ansluter departementschefen sig därför till sjukvårdsberedskapsnämndens förslag om en förstärkning av beredskapen på området.

Departementschefen förordar, att nämndens förslag vad avser de fasta anstalterna genomföres. I likhet med nämnden anser departementschefen, att kostnaderna för denna utrustningsanskaffning och för planläggnings-

arbetena bör stanna på statsverket. För utrustningsanskaffning till fasta sanitetsanstalter beräknas 300 000 kronor och till ersättning åt berörda kommunala huvudmän för kostnader i samband med detaljplanläggningen av anstalterna 10 000 kronor. Härvid förutsättes, att den utrustning, som anskaffats för den under kriget verksamma sanitetsorganisationen och som kan finnas tillgänglig och möjlig att använda i den nya organisationen, kommer att utnyttjas.

I fråga om de rörliga formationerna är departementschefen alltjämt av den uppfattningen, att man bör söka åstadkomma dessa inom ramen för det allmänt civila medicinalväsendet och har därför för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att uppdraga åt nämnden att närmare utreda förutsättningarna för en sådan organisation av de rörliga sanitetsanstalterna.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utrustning m. m. av sanitetsanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 310 000 kronor.

13:o) **Sinnessjuknämnden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 39), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för sinnessjuknämnden, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	10 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	14 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 900
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	200

Summa kronor 28 000;

b) till *Sinnessjuknämnden: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kronor.

14:o) **Sinnessjuknämnden: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 40), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sinnessjuknämnden: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

15:o) *Strålskyddsverksamhet m. m.: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 40—45) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för strålskyddsverksamhet m. m., som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för strålskyddsverksamhet m. m., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till *Strålskyddsverksamhet m. m.: Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 243 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 056 000 kronor.

Departementschefen förordar, att den kärnfysikaliska avdelningen förstärkes med en laboratorieingenjör i högst Ae 15 och en halvtidstjänst som tekniskt biträde i Ag 5. En halvtidstjänst som ekonomibiträde i Ag 2/3 föreslås ändrad till heltidstjänst och en tjänst som institutionsbiträde i högst Ag 5 vid kliniska avdelningen ändrad till tjänst som tekniskt biträde i Ag 5.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordas, att kanslibiträdet i Ae 7 uppflyttas till kontorist i Ae 9.

De framlagda förslagen föranleder en ökning av medelsanvisningen för personalförstärkningar m. m. med i runt tal 38 000 kronor.

Den automatiska utgiftsstegringen för vidtagna arvodes- och lönereregleringar m. m. uppgår till i runt tal 149 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med 187 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmält förslag om viss tjänsteförändring.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för strålskyddsverksamhet m. m., som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för strålskyddsverksamhet m. m., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	174 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	42 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	736 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	272 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	18 200

Summa kronor 1 243 000;

c) till *Strålskyddsverksamhet m. m.*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 243 000 kronor.

16:o) *Strålskyddsverksamhet m. m.*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 45—48), vilket innebär en höjning av anslaget med 24 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Strålskyddsverksamhet m. m.*: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 174 000 kronor.

17:o) Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 48—50) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 502 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 428 000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 11 mars 1960 har tillkallats särskilda sakkunniga för utredning rörande centrala sjukvårdsberedningens arbetsuppgifter och organisation m. m. I yttrande över beredningens anslagsäskanden har utredningen framhållit, att beredningen är underdimensionerad redan för sina nuvarande uppgifter. I avvaktan på utredningens slutliga ställningstaganden tillstyrker departementschefen därför, att ett belopp av 20 000 kronor anvisas för anställande av extra arbetskraft för vissa särskilt angelägna undersökningar.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört under för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås vidare, att en ingenjör i Ae 17 å planläggningsavdelningen uppflyttas till Ae 19.

På grund av det anförda uppräknas anslaget med 22 000 kronor. Den

automatiska utgiftsstegringen för löneklassuppflyttningar m. m. uppskattas till 52 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmält förslag om viss tjänsteförändring.

Utskottet, som inte heller funnit anledning till erinran mot att centrala sjukvårdsberedningen i avvaktan på resultatet av pågående utredning beredes ökade möjligheter att anlita extra arbetskraft, får med godtagande av departementschefens anslagsberäkning hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	94 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	54 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	247 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	100 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 000

Summa kronor 502 000;

b) till *Centrala sjukvårdsberedningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 502 000 kronor.

18:o) *Centrala sjukvårdsberedningen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 51), vilket innebär en med 8 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centrala sjukvårdsberedningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 49 000 kronor.

19:o) *Statens institut för folkhälsan*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 51—57) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens institut för folkhälsan, som påkallas av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens institut för folkhälsan: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 056 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 485 000 kronor.

På grund av bristande tillgång på kvalificerad kemisk personal vid allmänhygieniska avdelningen har vissa angelägna undersökningar bl. a. rörande luftföroreningar icke kunnat påbörjas eller fördröjts. För att tillgodose behovet av kemisk sakkunskap förordar departementschefen därför, att en tjänst som förste kemist i Ae 23 inrättas vid avdelningen. Vidare tillstyrkes, att tjänsten som laborator i Be 1 vid vitaminavdelningen överföres på ordinarie stat.

För arvoden till ställföreträdande avdelningsföreståndare och organisationsföredragande beräknas sammanlagt 2 400 kronor. Vidare anses böra anvisas cirka 36 000 kronor för ersättningar till elever vid den allmänkemiska vidareutbildningskurs för laboratoriebiträden, varom förslag framlägges i det följande under anslaget till utbildning av viss sjukvårdspersonal.

En viss höjning av arvoden till föreläsare vid ämbets- och tjänstelätkurserna anses böra ske. Höjningen anses emellertid kunna inrymmas under för arvoden till speciallärare avsett belopp. Anslagsposten till speciallärare, experter och tillfälliga biträden föreslås minskad med 5 500 kronor.

I detta sammanhang anmäles, att Kungl. Maj:t den 23 september 1960 fastställt nya grunder för uttagande av avgifter för de uppdrag som utföres vid institutet. De nya bestämmelserna kan förväntas medföra betydligt ökade inkomster för institutet.

Vad i det föregående föreslagits föranleder en ökning av medelsanvisningen med omkring 62 000 kronor. Den automatiska utgiftsstegringen för lönegrads- och löneklassuppflyttningar m. m. medför ett ökat medelsbehov med omkring 509 000 kronor. På grund härav uppräknas anslaget med 571 000 kronor.

I en inom andra kammaren av fröken *Elmén* och herr *von Friesen* väckt motion (II: 495) har hemställts, att riksdagen vid behandlingen av anslaget till statens institut för folkhälsan under elfte huvudtiteln måtte besluta att för budgetåret 1961/62 anvisa ytterligare 54 000 kronor för anställande på yrkeshygieniska avdelningen av en förste kemist Ae 21, ett förste laboratoriebiträde Ae 10 och ett laboratoriebiträde Ae 7.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet är inte berett att i anledning av vad i motionen II: 495 anförts tillstyrka en utökning av personalen vid statens institut för folkhälsan utöver vad departementschefen förordat och avstyrker därför förevarande motionsyrkande. Utskottet, som i tidigare sammanhang erinrat om att utvecklingen på arbetsmarknaden inneburit en kraftig ansvällning av de yrkeshygieniska problemen, förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t beaktar vad i motionen anförts vid prövningen av förslag rörande ytterligare personalförstärkningar för institutet.

I detta sammanhang vill utskottet, som vid flera tidigare tillfällen ägnat

särskild uppmärksamhet åt institutets taxefråga, uttala sin tillfredsställelse över att nya grunder för uttagande av avgifter för uppdrag numera fastställts, vilket kan förväntas medföra betydligt ökade inkomster för institutet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 495

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens institut för folkhälsan, som påkallas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	495 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	22 000
3. Avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	300 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 332 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	847 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	60 000
	Summa kronor 4 056 000;

c) till Statens institut för folkhälsan: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 056 000 kronor.

20:o) Statens institut för folkhälsan: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 57—60), vilket innebär en höjning av anslaget med 101 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens institut för folkhälsan: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 933 000 kronor.

21:o) Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 61—64) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens rättskemiska laboratorium, som påkallas av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62,

dels ock till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 412 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 200 000 kronor.

Departementschefen förordar, att den kliniska sektionen förstärkes med en förste laboratorieassistenttjänst i Ae 13. På rättsserologiska avdelningen anses böra inrättas två laboratorieassistenttjänster i Ag 11. I samband därmed nedräknas de till Kungl. Maj:ts disposition ställda medlen under icke-ordinarieposten med 7 000 kronor till 20 000 kronor. Vidare förordas, att två laboratorstjänster i Ag 26 samt en tjänst som förste laboratorieassistent i Ag 13 vid rättsserologiska sektionen extraordinariesättes.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med i runt tal 46 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för vidtagna lönerregleringar m. m. med omkring 166 000 kronor. På grund härav uppräknas anslaget med 212 000 kronor.

Till utskottet har från riksdagens justitieombudsman för kännedom överlämnats skrivelser av professor Birger Broman och medicinalstyrelsen, i vilka närmare redogöres för det prekära läge för laboratoriets rättsserologiska avdelning som uppstått genom att begärd personalförstärkning inte erhållits. I anslutning härtill framhåller justitieombudsmannen angelägenheten av att nedbringa nuvarande långa väntetider för avgivande av blodprovsnåländan i bördsmål.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels en inom första kammaren av herr *Alexanderson* väckt motion (I: 331), vari hemställts att riksdagen ville dels, i anslutning till laboratorieföreståndarens yrkande om personalförstärkning utöver de av Kungl. Maj:t föreslagna åtgärder, medgiva inrättande av en laboratorieingenjörstjänst i högst lönegrad Ag 15 och en laboratoriebiträdestjänst i högst lönegrad 9 ävensom i anledning härav uppräknas anslaget för avlöningar till icke-ordinarie personal vid laboratoriet med ytterligare 32 500 kronor, dels ock i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning av lokal- och personalbehoven vid statens rättskemiska laboratorium,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Mattson* (I: 339) och den andra inom andra kammaren av fru *Sjövall* (II: 392), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att vid statens rättskemiska laboratorium inrättas dels en tjänst som laboratorieingenjör i Ag 15 och dels en tjänst som laboratoriebiträde, samt att dels två laboratorstjänster uppflyttas från A 26 till B 1 och dels att även den andra extra laboratorieassistenttjänsten placeras i Ag 13.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 331 och II: 392.

Utskottet. Vid statens rättskemiska laboratorium har under senare år förelegat en synnerligen besvärande balans, särskilt vid rättsserologiska avdelningen, vilken avger utlåtanden rörande blodgruppsbestämningar i faderskapsärenden. Enligt uppgift i medicinalstyrelsens anslagsframställning uppgår den genomsnittliga tiden för behandlingen av sistnämnda ärenden för närvarande till cirka åtta månader.

Utskottet, som anser det angeläget ur såväl rättssäkerhets- som humanitär synpunkt att domstolarnas avgöranden i faderskaps- och bördsmål inte fördröjes av nu nämnda skäl, finner i likhet med motionärerna detta förhållande otillfredsställande. I sammanhanget bör emellertid erinras om att avdelningens personal från och med den 1 juli 1960 utökats med en laboratorieingenjör och ett laboratoriebiträde, varjämte en överassistenttjänst utbytts mot en laboratorstjänst. Därutöver föreslår departementschefen i nu förevarande sammanhang, med en smärre nedräkning av medelsreserven, inrättande av ytterligare två laboratorieassistenttjänster i Ag 11 från och med den 1 juli 1961. I avvaktan på verkningarna av dessa förstärkningar är utskottet inte berett att nu förorda flera tjänster än de i propositionen föreslagna. Utskottet avstyrker därför förevarande motionsyrkanden, i vad de avser personalförstärkningar. Utskottet vill emellertid, under hänvisning bl. a. till justitieombudsmannens förenämnda uttalande, framhålla angelägenheten av att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer utvecklingen på området och för riksdagen framlägger de förslag som må erfordras, därest resurserna ändock skulle visa sig otillräckliga.

I anledning av vad i motionen I: 331 anförts om rättskemiska laboratoriets lokalproblem vill utskottet erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1959 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att i samråd med medicinalstyrelsen och avdelningsföreståndarna vid laboratoriet utreda behovet av ytterligare lokaler därstädes samt att till Kungl. Maj:t inkomma med härav föranledda förslag till byggnadsåtgärder. Enligt vad utskottet inhämtat avser byggnadsstyrelsen att på grund härav inom den allra närmaste tiden inkomma med förslag till nytt lokalprogram. Mot bakgrunden härav finner utskottet motionen I: 331, i vad den berör denna fråga, inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 331 samt I: 339 och II: 392, förstnämnda motion såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens rättskemiska laboratorium, som påkallas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens rättske-

miska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	82 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 011 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	297 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	22 000

Summa kronor 1 412 000;

c) till *Statens rättskemiska laboratorium*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 412 000 kronor;

II. att motionen I: 331, i vad den icke behandlats under I, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

22:o) *Statens rättskemiska laboratorium*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 64—66), vilket innebär en uppräkningsanslag med 68 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättskemiska laboratorium*: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 445 000 kronor.

23:o) *Statens farmaceutiska laboratorium*: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 67—70) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till *Statens farmaceutiska laboratorium*: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 823 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 701 000 kronor.

Departementschefen förordar, att farmakopékommitténs personal förstärkes med ett extra kontorsbiträde i reglerad befordringsgång, vilket anses böra avlönas från förevarande anslag.

Under anslaget till Utbildning av viss sjukvårdspersonal förordas, att vidareutbildning av laboratoriebiträden anordnas även å en allmän kemisk linje. Då denna utbildningslinje blir aktuell för laboratoriebiträden vid farmaceutiska laboratoriets kemiska avdelning, tillstyrkes, att det belopp, som avses för ersättningar till laboratoriebiträden, vilka genomgår vidareutbildning vid laboratoriet, för nästa budgetår uppräknas med 11 000 kronor.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med cirka 22 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för vidtagna löneregleringar m. m. med i runt tal 100 000 kronor.

Utskottet, som under punkten 95 tillstyrker en vidareutbildning av laboratoriebiträden även å en allmän kemisk linje, har inte funnit anledning till erinran mot beräkningen av härför erforderliga medel under förevarande anslag.

Under hänvisning jämväl till vad utskottet anför vid behandlingen av anslaget till svenska farmakopékommittén m. m. får utskottet med godtagande av anslagsberäkningen hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	76 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	39 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	524 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	171 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	12 000
	Summa kronor 823 000;

b) till *Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 823 000 kronor.

24:o) *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 70—72), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 31 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 234 000 kronor.

25:o) *Svenska farmakopékommittén m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 27, s. 73—76) föreslagit riksdagen att till Svenska farmakopékommittén m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 228 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 151 000 kronor.

Departementschefen förordar, att kommitténs laboratoriepersonal tillfälligt ökas med ytterligare två apotekare. Kostnaderna härför, inberäknat avgifter till apotekarpensioneringsfonden, beräknas till omkring 62 500 kronor. Med hänsyn till den förutsatta intensifieringen av laboratoriearbetet tillstyrkes, att medel beräknas för anställande av ett extra kontorsbiträde i reglerad befordringsgång.

Departementschefens beräkning av medelsbehovet för arvode till sekreteraren och för automatisk utgiftsstegring i övrigt för de befintliga laboratorieapotekarna innebär en uppräknig med 4 600 resp. 6 700 kronor. Beträffande kommitténs omkostnader föreslås en höjning av anslagsposten till reseersättningar med 1 000 kronor till 11 000 kronor. Av detta belopp beräknas 10 000 kronor till internordiska resor och 1 000 kronor till resor inom riket. För Sveriges andel i de gemensamma kostnaderna för den nordiska farmakopénämnden beräknas en ökning av medelsanvisningen med 1 200 kronor till 29 300 kronor.

Vad nu förordats föranleder en uppräknig av anslaget med 77 000 kronor.

Utskottet, som i flera tidigare sammanhang ansett angeläget, att det nordiska samarbetet på farmakopéområdet icke blir lidande på grund av alltför obetydliga insatser från svensk sida, tillstyrker den föreslagna tillfälliga personalförstärkningen.

Då även anslagsberäkningen i övrigt kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska farmakopékommittén m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 228 000 kronor.

26:o) **Statens rättsläkarstationer: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 76—81) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens rättsläkarstationer, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens rättsläkarstationer: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 729 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 548 000 kronor.

Departementschefen anser erforderligt, att den antropologisk-genetiska avdelningen vid rättsläkarstationen i Stockholm erhåller möjlighet att tillfälligt anställa ytterligare personal och beräknar 20 000 kronor för ändamålet.

Beträffande rättsläkarstationen i Lund föreslås, att en halvtidstjänst som kanslibiträde i Ae 7 inrättas samt att för städnings- och diskningsarbetet medel beräknas för anställande av ett ekonomibiträde i Ag 2/3 å halvtid.

Lokalerna för den av 1960 års riksdag beslutade nya rättsläkarstationen i Göteborg väntas kunna tagas i bruk i början av 1962. Medel för avlöningar till personal vid stationen bör därför beräknas för senare hälften av nästa budgetår. En rättsläkartjänst i Ae 26 och en tjänst som rättsläkaramanusens i Ag 20 föreslås inrättade. För bidrag till Göteborgs stad för två av staden

anställda bårhusvaktmästare beräknas 8 500 kronor. För anställande av extra personal förordas en medelsanvisning av 25 000 kronor. I den mån bårhusföreståndare finnes böra anställas, föreslås detta få ske inom ramen för medlen till extra personal.

En kanslibiträdestjänst i Ag 7 vid rättsläkarstationen i Umeå anses böra extraordinariesättas.

I överensstämmelse med 1960 års löneöverenskommelse har Kungl. Maj:t den 14 oktober 1960 utfärdat ny taxa för tjänsteförrättningar vid statens rättsläkarstationer, varvid arvodena höjts med cirka trettio procent. Ökningen av medelsbehovet till taxeesättningar beräknas till 36 000 kronor.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med i runt tal 132 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för löneklassuppflyttningar m. m. med i runt tal 49 000 kronor. På grund härav uppräknas anslaget med 181 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens rättsläkarstationer, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	38 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	135 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	424 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	122 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	9 100
	Summa kronor 729 000;

c) till *Statens rättsläkarstationer*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 729 000 kronor.

27:o) *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 81—84), vilket innebär en uppräkningsanslag med 17 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättsläkarstationer: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 156 000 kronor.

28:o) Anordnande av en rättsläkarstation i Umeå. Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 84—86) föreslagit riksdagen att till Anordnande av en rättsläkarstation i Umeå för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 56 000 kronor.

För ändamålet har senast å riksstaten för budgetåret 1956/57 anvisats ett reservationsanslag av 859 000 kronor.

Västerbottens läns landstings förvaltningsutskott har hemställt om bidrag till anordnande av rättsläkarstationen i Umeå med ytterligare 75 000 kronor.

I enlighet med i 1956 års statsverksproposition framlagt förslag anvisade riksdagen för budgetåret 1956/57 ett reservationsanslag av 859 000 kronor till anordnande av en rättsläkarstation i Umeå. Av beloppet avsågs högst 762 000 kronor till byggnadsbidrag till Västerbottens läns landsting enligt ett mellan landstingets förvaltningsutskott och medicinalstyrelsen träffat avtal och 97 000 kronor till bestridande av kostnader för utrustning av lokalerna.

Västerbottens läns landsting skall enligt nämnda avtal erhålla statsbidrag med belopp motsvarande de enligt vederbörligen granskade räkenskaper funna verkliga merkostnaderna för inrymmande av lokaler för rättsläkarstationen i en byggnad för Umeå lasarettis patologiska avdelning, dock att statsbidraget ej må överstiga 762 000 kronor. Därest emellertid efter avtalets ikraftträdande sådan prisstegring skulle inträffa, att de verkliga kostnaderna på grund därav kommer att överstiga nämnda belopp, äger enligt avtalet landstinget, sedan lokalerna färdigställts, att till Kungl. Maj:t ingiva framställning om det ytterligare bidrag, som kan visa sig erforderligt.

Lokalerna för rättsläkarstationen i Umeå har färdigställts och stationen är i drift. Enär hela statsbidraget till landstinget icke kunnat utbetalas på grund av att viss oklarhet rått angående de verkliga kostnaderna och deras fördelning mellan staten och landstinget, har riksdagen i anledning av i propositionen nr 31/1960 framlagt förslag medgivit, att återstående medel av anslaget finge disponeras jämväl under budgetåret 1960/61. Byggnadsstyrelsen har sedermera förordnat, att det i avtalet avsedda byggnadsbidraget borde utgå med 742 503 kronor. Häremot har landstingets förvaltningsutskott förklarat sig icke ha något att erinra. Sedan avtalet trätt i kraft, har emellertid sådan prisstegring inträffat, att de verkliga kostnaderna för uppförande av lokalerna kommit att överstiga 762 000 kronor. Byggnadsstyrelsen har beräknat de allmänna kostnadsstegringarna för den aktuella byggnadstiden till 10 procent eller cirka 75 000 kronor.

Mot byggnadsstyrelsens beräkningar har departementschefen icke funnit anledning till erinran och anser sig därför kunna godtaga, att byggnadsbidraget till landstinget utgår med (742 503 + 75 000) 817 503 kronor. Då det tidigare anvisade anslaget i första hand torde få tagas i anspråk för ändamålet, uppgår det återstående medelsbehovet till (817 503 — 762 000) 55 503 kronor eller i runt tal 56 000 kronor vilket belopp föreslås anvisat.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anordnande av en rättsläkarstation i Umeå* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 56 000 kronor.

29:o) *Anordnande av en rättsläkarstation i Göteborg*. Kungl. Maj:t har (punkt 31, s. 86—88) föreslagit riksdagen att till *Anordnande av en rättsläkarstation i Göteborg* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 370 000 kronor.

I överensstämmelse med i proposition nr 71/1960 framlagt förslag har 1960 års riksdag godkänt i propositionen förordade grunder för samarbete med Göteborgs stad angående lokaler för bl. a. statens rättsläkarstation i Göteborg samt för budgetåret 1960/61 anvisat ett reservationsanslag av 500 000 kronor till anordnande av rättsläkarstationen. Enligt det mellan staten och staden träffade avtalet, vilket godkänts av Kungl. Maj:t den 3 juni 1960, skall staten lämna bidrag med hälften av stadens verkliga kostnader för i avtalet närmare angivna om- och tillbyggnadsarbeten av bårhuset vid Vasa sjukhus i Göteborg för inrymmande av lokaler för en ny patologisk avdelning vid sjukhuset och för rättsläkarstationen. Kostnaderna för om- och tillbyggnadsarbetena beräknas nu på grund av löneförhöjningar och andra kostnadsstegringar komma att uppgå till 1 540 000 kronor eller 140 000 kronor mer än tidigare beräknats. Då lokalerna väntas bli färdigställda i början av år 1962, anses medel för statens återstående bidrag till byggnadskostnaderna bära anvisas för nästa budgetår. Härför erfordras 270 000 kronor.

Enligt avtalet skall utrustning till de lokaler, som är avsedda att helt disponeras av rättsläkarstationen, anskaffas och bekostas av staten, medan övriga lokaler skall utrustas genom stadens försorg men med rätt för staden att erhålla bidrag av staten med hälften av de verkliga kostnaderna för utrustning till lokaler, som är avsedda att nyttjas gemensamt. Staden har beräknat kostnaderna för den utrustning, som bör anskaffas för gemensamma lokaler, till 53 000 kronor. Beräkningen godtages av departementschefen, som sålunda beräknar bidraget till staden för dessa kostnader till 26 500 kronor.

Genom beslut den 3 juni 1960 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att efter samråd med centrala sjukvårdsberedningen uppgöra förslag till sådan utrustning för rättsläkarstationen, som jämlikt avtalet skall anskaffas och bekostas av staten. Styrelsen har beräknat kostnaderna för utrustning till lokaler, som är avsedda att helt disponeras av rättsläkar-

stationen, till 76 100 kronor, varav 2 500 kronor avser kostnader för inköp, kontroll och inplacering av utrustningen i lokalerna. Centrala sjukvårdsberedningen har ännu icke tagit ställning till styrelsens utrustningsförslag. I avvaktan på beredningens yttrande anses medelsbehovet för ändamålet preliminärt böra beräknas till högst 73 500 kronor. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera inom ramen för anvisade medel bestämma utrustningens omfattning.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits skulle medelsbehovet för nästa budgetår uppgå till 370 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Anordnande av en rättsläkarstation i Göteborg för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 370 000 kronor.

30:o) **Medikolegala besiktningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 88), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medikolegala besiktningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

31:o) **Statens mentalsjukhus: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 90—123) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens mentalsjukhus, som påkallas av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens mentalsjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens mentalsjukhus: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 178 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 158 200 000 kronor.

Medicinalstyrelsens förslag med avseende å personalen och departementschefens ställningstagande till dessa förslag åskådliggöres av efterföljande uppställning, varvid som jämförelse även angivits personalökningen under de fyra senaste budgetåren.

Beträffande vad departementschefen anfört om det allmänna läget inom mentalsjukvården och den pågående upprustningen av denna samt motiveringen för anslagsäskandena torde utskottet få hänvisa till propositionen (s. 111—121).

Kostnaderna för nu föreslagna *personalförstärkningar m. m.* beräknas till sammanlagt omkring 4 770 000 kronor, varav cirka 2 975 000 kronor avser personal till följd av nytillkommande vårdplatser.

Personalgrupp	Antal nya tjänster					
	1957/58	1958/59	1959/60	1960/61	1961/62	
					medicinalstyrelsens förslag	departementschefens förslag
<i>Nyttillkommande platser m.m.:</i>						
läkare	+ 4	+ 1	+ 1	+ 13	+ 8	+ 8
sjukvårdspersonal	+ 221	+ 186	+ 38	+ 350	+ 113	+ 45
kontorspersonal	+ 4	—	+ 2	+ 13	+ 6	+ 6
ekonomipersonal	+ 23	—	+ 1	+ 49	+ 9	+ 7
Summa	+ 252	+ 187	+ 42	+ 425	+ 136	+ 66
<i>Befintliga platser:</i>						
läkare	+ 10	+ 9	+ 7	+ 5	+ 3	+ 5
sjukvårdspersonal	+ 139	+ 160	+ 244 ¹	+ 289 ¹	+ 180	+ 124
kontorspersonal	+ 15	+ 18	+ 25	+ 4	+ 10	+ 10
ekonomipersonal	+ 2	+ 16	+ 12	— 18	+ 33	+ 31
Summa	+ 166	+ 203	+ 288 ¹	+ 280 ¹	+ 226	+ 170
<i>Totalsumma</i>	+ 418	+ 390	+ 330	+ 705	+ 362	+ 236

¹ Av dessa hänför sig 113 resp. 149 till 1958 resp. 1959 års arbetstidsförkortning.

Med hänsyn till de personalförstärkningar som förordats erfordras även en ökning av medelsanvisningen för *vikarier* med omkring 475 000 kronor, därav för personal avseende nyttillkommande vårdplatser cirka 295 000 kronor. Till vikarier för deltagare i kurs för personalföreståndare m. fl. beräknas en ökning med omkring 10 000 kronor. I enlighet härmed och då kostnaderna för ersättning till elever i mentalsjukvårdsutbildningen, 3 574 000 kronor, bör överföras till utbildningsanslag, skulle sålunda för vikarier m. m. erfordras en minskad medelsanvisning med 3 089 000 kronor.

Den för avlöningar till *extra arbetskraft* beräknade medelsanvisningen, 1 177 000 kronor, bör i anslutning till vad förut anförts nedräknas med omkring 73 000 kronor. Å andra sidan föranleder den generella löneökningen en uppräknings med tillhoppa 121 000 kronor. Den för avlöning av extra arbetskraft erforderliga medelsanvisningen kan alltså beräknas öka med 48 000 kronor. För ändamålet bör sålunda anvisas 1 225 000 kronor.

Medelsanvisningen under *arvodessposten* bör i anslutning till förut framlagda förslag beträffande nyttillkommande vårdplatser uppräknas med cirka 18 000 kronor. Beloppet har dock medräknats under den för personalförstärkningar redovisade kostnadsökningen. Mot medicinalstyrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt under denna anslagspost, innebärande en höjning med i runt tal 7 000 kronor, har departementschefen intet att erinra.

Vad sålunda föreslagits påkallar en ökning av medelsanvisningen för personalförstärkningar m. m. med 4 770 000 kronor, för avlöningar till extra arbetskraft med 48 000 kronor samt för vissa arvodeskostnader med 7 000 kronor. Å andra sidan kan för avlöningar till vikarier m. m. anvisade medel

nedräknas med 3 089 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftstegringen för den generella löneökningen under 1960 och 1961 samt för de enligt propositionen nr 178/1960 genomförda lönereglerna med omkring 15 500 000 resp. 2 950 000 kronor.

Den sammanlagda höjningen av anslaget skulle alltså uppgå till i runt tal 20 200 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Kajser* (I: 229) och den andra inom andra kammaren av herrar *Regnell* och *von Friesen* (II: 344), har hemställts, att riksdagen vid behandlingen av elfte huvudtiteln måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att under punkten 32, Statens mentalsjukhus: Avlöningar, i personalförteckningen införa en tandläkartjänst i Ao 26 samt en tandskötersketjänst i Ao 7 och att i därav föranledd omfattning uppräknas avlöningsstatens »avlöningar till ordinarie tjänstemän» samt nedräkna »arvoden och särskilda ersättningar».

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen II: 344.

Utskottet. Beträffande den statliga mentalsjukvården föreslås i propositionen en fortsatt personell utrustning. Sålunda förordas en nettoökning med 236 nya tjänster, varav 13 för läkarpersonal, 169 för sjukvårdspersonal, 16 för kontorspersonal och 38 för ekonomipersonal. Av de 236 tjänsterna avser 36 återstående tjänster för det nya Falbygdens sjukhus, vilket beräknas börja beläggas våren 1961 och helt tagas i bruk hösten 1961. För Mellringe sjukhus och Bollnäs-sjukhuset avses sammanlagt åtta tjänster och för den beslutade forskningsavdelningen vid S:t Lars' sjukhus 22 tjänster.

En sammanställning i tabellform över samtliga föreslagna personalförstärkningar för såväl nytillkommande som befintliga vårdplatser har intagits i det föregående. Härav framgår, att departementschefen tillstyrkt inrättande av 66 av de 136 tjänster som medicinalstyrelsen föreslagit för nya vårdplatser m. m. samt 170 av de 226 befattningar som av styrelsen föreslagits för befintliga platser.

Departementschefen har i propositionen redovisat vissa siffror, som belyser den sedan några år pågående utrustningen av mentalsjukvården. Sålunda erinras om att platsantalet ökat från 20 923 år 1955 till 22 807 år 1959, d. v. s. med närmare 2 000. Därigenom har åtminstone den mest besvärande överbeläggningen kunnat reduceras. Sålunda har denna genomsnittligt för samtliga sjukhus minskat från 2 842 eller 14 procent år 1955 till 852 eller cirka 4 procent år 1959, d. v. s. med mer än två tredjedelar. Trots detta har antalet exspektanter kunnat minskas med mer än 40 procent. I sammanhanget vill utskottet också erinra om att antalet befattningshavare under de senaste elva budgetåren ökat med omkring 3 150, varav under de första fem åren med 550 och därefter med 2 600.

Minskningen av såväl överbeläggning som antalet exspektanter och förbättringen över huvud taget av patientvården har framför allt möjliggjorts genom den personella och materiella upprustningen vid sjukhusen och de under senare år införda nya behandlingsmetoderna. Resultaten härav belyses i propositionen bl. a. av den starkt stegrade patientomsättningen under den senaste tioårsperioden. Givetvis återstår dock ännu mycket att göra. Utskottet finner därför i likhet med departementschefen utomordentligt angeläget, att den påbörjade upprustningen kan fullföljas i så snabb takt som möjligt.

Då Falbygdens sjukhus till allra största delen förses med personal under innevarande budgetår och då något större mentalsjukhus i övrigt inte beräknas bli färdigt under nästkommande budgetår erfordras för nytillkommande platser m. m. ett betydligt mindre antal tjänster än föregående år. Vad departementschefen härutinnan föreslagit kan utskottet godtaga.

Bortsett från sistnämnda tjänster begäres ytterligare 170 för en ökning av personaltäckningen på befintliga vårdplatser. Detta antal, som nära överensstämmer med den personalökning för ändamålet som årligen under den senaste femårsperioden ägt rum, om man bortser från de tjänster vilka erfordrats genom 1958 och 1959 års arbetstidsförkortning, kan av utskottet godtagas.

Vidkommande yrkandet i motionerna I: 229 och II: 344 vill utskottet erinra om att kostnaderna för patienternas tandvård vid statens mentalsjukhus för närvarande bestrides från en särskild post under omkostnadsanslaget och att några heltidsanställda tandläkare inte är verksamma inom mentalsjukvården. En övergång till sådan heltidsanställning vid Vipeholms sjukhus är utskottet inte berett förorda och avstyrker därför förevarande motioner. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t, därest den tandvård som nu bedrivs vid sagda sjukhus bedömes vara otillräcklig, skall ha möjlighet att från förenämnda anslagspost ställa ytterligare medel till förfogande för ändamålet.

Utskottet, som i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmälda förslag till lönegradsuppflyttningar av vissa tjänster, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i övrigt hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 229 och II: 344

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens mentalsjukhus, som påkallas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens mentalsjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	70 600 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	735 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	64 400 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	39 965 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	2 700 000

Summa kronor 178 400 000;

c) till *Statens mentalsjukhus*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 178 400 000 kronor.

32:o) *Statens mentalsjukhus*: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 38, s. 123—131) föreslagit riksdagen att till *Statens mentalsjukhus*: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 64 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 61 500 000 kronor.

Departementschefen förordar ökad medelsanvisning till sjukvård m. m. åt befattningshavare med 50 000 kronor och en med 335 000 kronor minskad medelsanvisning till reseersättningar.

De pågående reparations- och ombyggnadsarbetena vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra torde komma att slutföras helt under innevarande budgetår. Därefter kan sanatoriets samtliga omkring 140 vårdplatser förutsättas bli belagda med vanföra psykiskt efterblivna patienter. Med hänsyn härtill föreslås, att anslagsposten till ersättning till sanatoriet för nästa budgetår uppräknas med 300 000 kronor till 2 500 000 kronor.

Såsom förut anförts bör medel för ersättning till sjuksköterskeskolor för högre utbildning av mentalsjukvårdspersonal fr. o. m. budgetåret 1961/62 anvisas under det nya anslaget till omkostnader för utbildning av mentalsjukvårdspersonal. Därigenom minskar medelsbehovet under här ifrågakörande anslag med 140 000 kronor. Delposten till tvätt och renhållning föreslås uppräknad med 650 000 kronor.

För budgetåren 1959/60 och 1960/61 beräknades delposten till utspisning med utgångspunkt från ett kostpris för samtliga mentalsjukhus om 2: 56 kronor per patient och dag, motsvarande ett livsmedelstal i konsumentprisindex av 165. Såsom medicinalstyrelsen anført uppgick livsmedelstalet för juni månad 1960 till 176, vilket innebär ett kostpris av 2: 73 kronor per patient och dag. Med hänsyn härtill samt till förändringar i fråga om per-

sonalkosten föreslås, att delposten uppräknas med 675 000 kronor till 25 250 000 kronor. Därvid utgår departementschefen ifrån, att den koststandard, som vid ett livsmedelstal i konsumentprisindex av 176 motsvarar en kostnad av 2: 73 kronor per patient och dag, skall hållas oförändrad.

Delposten till linne, gång- och sängkläder föreslås uppräknad med 300 000 kronor. Beträffande delposten till läkemedel m. m. erinras om att medelsanvisningen från budgetåret 1957/58 till 1960/61 höjts från 4 000 000 till 8 400 000 kronor, d. v. s. på tre år mer än fördubblats. Anledningen härtill har varit de avsevärda framsteg, som under de senaste åren gjorts i fråga om behandlingen av vissa psykiska sjukdomstillstånd medelst medikamentös terapi. Sålunda har denna behandling givit påtagligt goda resultat i form av bl. a. kortare vårdtider, lugnare atmosfär på sjukhusen och aktivisering även av de verkligt svårt sjuka patienterna. Utvecklingen synes fortsätta i denna riktning. Det föreslås därför, att delposten till läkemedel m. m. nu uppräknas med ytterligare 800 000 till 9 200 000 kronor.

Beträffande delposten till bilar och transporter förordas en uppräknad med 70 000 kronor. Delposterna till familjevård samt till arbets- och sysselsättningsterapi m. m. föreslås uppräknade med vardera 160 000 kronor. Delposten till diverse utgifter anses böra uppräknas med 90 000 kronor. Därvid har bl. a. beräknats 10 000 kronor för verkskyddsändamål samt ett lika stort belopp till statens sjukhuspersonals idrottsförbund för att bereda idrottsförbundet fortsatt möjlighet till utbildning av ledare för idrotts- och rörelseterapi.

Vid bifall till vad sålunda förordats erfordras en höjning av medelsanvisningen med 2 780 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Statens mentalsjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 64 300 000 kronor.

33:o) **Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 132—141) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utbildning av mentalsjukvårdspersonal, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till **Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Avlöningar** för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 5 600 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 875 000 kronor.

I enlighet med vad som anförts under anslaget till avlöningar vid statens

mentalsjukhus föreslås, att medel till löner m. m. till elever — med undantag för lön till mentalsjukvårdselever, som tjänstgör på vakanta skötartjänster, samt ersättning till sjuksköterskeelever, som genomgår allmän utbildning i mentalsjukvård — överflyttas till förevarande anslag.

Med hänsyn till den av 1960 års riksdag beslutade utökningen av grundutbildningskapaciteten erfordras viss uppräknings av anslaget. Sålunda bör ytterligare medel beräknas för en instruktionsköterska vid resp. S:t Jörgens, Falbygdens och Ulleråkers sjukhus samt Karlshamns, Eksjö och Mora lasarett, varjämte en tjänst som instruktionsköterska i Ae 14/16 bör inrättas vid Avesta lasarett. Departementschefen finner angeläget, att en förstärkning av instruktionsköterskepersonalen kommer till stånd och förordar, att för nästa budgetår inrättas tre tjänster som biträdande instruktionsköterska i Ae 13.

För de elever, som genomgått den del av den högre utbildningen som är förlagd till sjuksköterskeskola, avses utbildningen komma att avslutas med en två månaders specialutbildningskurs vid Ulleråkers sjukhus. För denna utbildning bör för nästa budgetår beräknas medel för lön till en instruktionsköterska i Ae 14/16 under ytterligare nio månader.

Förslagen beträffande grundutbildningen, den högre utbildningen samt utbildningen vid Vilhelmsro sjukhus påkallar en ökning av medelsanvisningen med sammanlagt 953 000 kronor.

I enlighet med riksdagens beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 178/1960 har — såsom förut nämnts — bl. a. tjänsterna som instruktionsköterska i Ae 12/14 uppflyttats till Ae 14/16. Med hänsyn härtill uppräknas anslaget med i runt tal 70 000 kronor. Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslås uppräknad med 67 000 kronor. För vikarieavlönningar beräknas en ökad medelsanvisning med omkring 4 000 kronor. På grund av beslutade generella lönehöjningar uppräknas anslaget med 68 000 kronor för befintlig personal. För löner och studiebidrag till elever, vilka icke inräknas i personalstyrkan vid sjukhusen, uppräknas anslaget med sammanlagt 3 574 000 kronor.

Vid bifall till vad sålunda förordats erfordras en uppräknings av anslaget med totalt 4 736 000 kronor.

Utskottet, som under punkten 31 tillstyrkt, att medel till löner m. m. till elever — med vissa undantag — överflyttas till förevarande anslag, har inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för utbildning av mentalsjukvårdspersonal, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	362 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 970 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 190 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	78 000

Summa kronor 5 600 000;

b) till *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 600 000 kronor.

34:o) *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 141 och 142) samt under erinran att medel för ändamålet tidigare anvisats under omkostnadsanslaget för statens mentalsjukhus, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 510 000 kronor.

35:o) *Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 142 och 143), vilket innebär en med 5 000 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kronor.

36:o) *Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett.* Kungl. Maj:t har (punkt 43, s. 143 och 144) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 302 000 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t numera beviljat statsbidrag till psykiatriska lasarettavdelningar i Eskilstuna, Jönköping, Östersund och Danderyd kan ett belopp om 600 kronor beräknas återstå å anslaget. För att tillgodose två ansökningar om statsbidrag till psykiatriska avdelningar i Kristianstad och Falun, vilka ansökningar är beroende på Kungl. Maj:ts prövning, erfordras

858 000 kronor. För under uppförande varande avdelningar i Umeå, Malmö, Linköping, Örnsköldsvik och Karlstad, vilka beräknats kunna tagas i bruk antingen under år 1960 eller år 1961, torde medelsbehovet uppgå till sammanlagt (300 000 + 660 000 + 444 000 + 156 000 + 162 000) 1 722 000 kronor.

Det totala medelsbehovet för nu angivna avdelningar skulle sålunda kunna beräknas till 2 579 400 kronor. Med hänsyn till förekommande eftersläpning i fråga om rekvisition och utbetalning av statsbidrag förordar departementschefen dock, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 2 000 000 kronor. Förslaget innebär en ökning av medelsanvisningen med 698 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

37:o) **Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 145 och 146), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

38:o) **Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 146 och 147), vilket innebär en med 25 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

39:o) **Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 147 och 148), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor.

40:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 148 och 149), vilket innebär en uppräkn-

ning av anslaget med 41 000 kronor för utgiftsstegringar av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem på Salbohed, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	150 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:ts, <i>förslagsvis</i>	4 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	243 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	111 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 600
	<hr/>
	Summa kronor 516 000;

b) till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 516 000 kronor.

41:o) *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 149 och 150), vilket innebär en med 1 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 222 000 kronor.

42:o) *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 151 och 152), vilket innebär att en tjänst som lärare i kunskapsämne i Ae 17 utbytes mot en tjänst som lärare i hushållsgöromål i Ae 14 och i fråga om medelsanvisningen en uppräknig av anslaget med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem i Vänersborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	54 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	165 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	59 800
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 400
	<hr/>
	Summa kronor 290 000;

b) till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 290 000 kronor.

43:o) *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, s. 152—154), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 93 000 kronor.

44:o) *Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 154—156), vilket innebär en uppräkningsanslag av 1 500 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor.

45:o) *Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna*. Kungl. Maj:t har (punkt 52, s. 156—158) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 12 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 11 100 000 kronor.

För statsbidrag till avlöning åt rektorer och lärare beräknas en med 1 061 000 kronor ökad medelsanvisning.

I fråga om statsbidraget till övriga driftkostnader erinrar departementschefen om att Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndigande genom

beslut den 27 maj 1960 godkänt ett mellan skolöverstyrelsen och föreningen Sävstaholmsskolorna såsom huvudman för Söderhaga och Sävstaholms skolhem preliminärt träffat avtal rörande verksamheten vid nämnda båda hem under år 1960. Avtalet innebär bl. a., att särskilt statsbidrag till driftkostnaderna må utgå med belopp, motsvarande de efter vederbörlig granskning av hemmens räkenskaper och förvaltning funna verkliga underskotten å hemmens drift under avtalstiden, dock vid Sävstaholms skolhem med högst 10 107 kronor och vid Söderhaga skolhem med högst 10 438 kronor för varje av skolöverstyrelsen godkänd, i avtalet avsedd vårdplats. Kostnaderna för det särskilda statsbidraget kan i enlighet härmed uppskattas till omkring $(40 \times 10\,107 + 30 \times 10\,438)$ 717 420 eller avrundat 720 000 kronor. Avtalet gäller emellertid endast för tiden 1 januari—31 december 1960, varför där-efter nytt avtal måste träffas. Med hänsyn till utvecklingen av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under de senaste åren beräknas i runt tal 750 000 kronor för det särskilda statsbidraget till driftkostnaderna vid Söderhaga och Sävstaholms skolhem. Detta innebär i jämförelse med innevarande budgetår en ökning av medelsanvisningen med 50 000 kronor. Det förutsättes, att det liksom hittills får ankomma på Kungl. Maj:t att träffa nytt avtal rörande den fortsatta verksamheten vid de båda hemmen.

För statsbidrag till övriga driftkostnader beräknas en med 166 000 kronor ökad medelsanvisning.

I enlighet med det anförda upptages anslaget med i runt tal 12 300 000 kronor.

Utskottet tillstyrker, att det liksom tidigare får ankomma på Kungl. Maj:t att med vederbörande huvudmän träffa överenskommelse om den fortsatta verksamheten vid Söderhaga och Sävstaholms skolhem.

Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 12 300 000 kronor.

46:o) **Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 158—160), vilket innebär en höjning av anslaget med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 9 900 000 kronor.

47:o) **Vilhelmsro sjukhus: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 54, s. 160—163) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Vilhelmsro sjukhus, som påkallas

av vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Vilhelmsro sjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Vilhelmsro sjukhus: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 165 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 915 000 kronor.

Departementschefen förordar, att två nya tjänster som skötare i A 8, varav en ordinarie, inrättas vid sjukhuset. Enär tre ekonomibiträden i Ae 2/3 numera är helt sysselsatta på vårdavdelningar, anses det lämpligt att tjänsterna ändras till avdelningsbiträdestjänster i samma lönegrad. Med hänsyn till att icke alla avdelningar har tillgång till sådan biträdespersonal, föreslås vidare, att ytterligare en tjänst som avdelningsbiträde i Ae 2/3 inrättas vid sjukhuset. För att möjliggöra en intensifiering av arbets- och sysselsättningsterapin bl. a. för de barn, som inte kan följa den vanliga undervisningen vid sjukhuset, föreslås inrättad en tjänst som arbetsterapeut i Ao 9.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med omkring 49 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för löneklassförändringar m. m. med cirka 221 000 kronor. Å andra sidan bör medelsanvisningen minskas med 21 000 kronor. I enlighet härmed uppräknas anslaget med i runt tal 250 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Vilhelmsro sjukhus, som påkallas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för Vilhelmsro sjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	918 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	733 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	474 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	33 200

Summa kronor 2 165 000;

c) till *Vilhelmsro sjukhus: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 165 000 kronor.

48:o) *Vilhelmsro sjukhus: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, s. 163—165), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vilhelmsro sjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 562 000 kronor.

49:o) *Vilhelmsro sjukhus: Utrustningskostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 56, s. 165 och 166) föreslagit riksdagen att till *Vilhelmsro sjukhus: Utrustningskostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 14 000 kronor.

Under nästa budgetår kommer medel att erfordras för utrustning av »Framtiden» efter ombyggnad till centralförråd och terapilokaler m. m. samt av sjukhusets nybyggda samlingssal. Då utrustningsförslag vid tidpunkten för medicinalstyrelsens anslagsäskanden ännu icke upprättats, hade kostnaderna för utrustning av nämnda lokaler endast kunnat preliminärt uppskattas. Enligt numera föreliggande utrustningsförslag har kostnaderna för utrustning av samlingssalen och »Framtiden» beräknats till 91 300 kronor resp. 44 700 kronor eller till sammanlagt 136 000 kronor. Förslagen har ännu icke granskats av centrala sjukvårdsberedningen. För att möjliggöra ett påbörjande av utrustningsarbetet under nästa budgetår förordar departementschefen dock i avvaktan på granskning av utrustningsförslagen, att för nämnda ändamål nu anvisas av medicinalstyrelsen äskat belopp, 60 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herrar *Carlsson* i Huskvarna och *Hamrin* i Jönköping väckt motion (II: 163) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att den *Vilhelmsro sjukhus* tillhöriga kyrkan snarast blir föremål för en grundlig reovering och att därför erforderliga medel ställes till förfogande nästa budgetår under elfte huvudtiteln (*Vilhelmsro sjukhus: Utrustningskostnader*).

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. I anledning av vad i förevarande motion anförts vill utskottet erinra om att en upprustning av *Vilhelmsro sjukhus* pågår enligt en år 1952 upprättad generalplan. Sedan 1959 års riksdag anvisat medel till ombygg-

nad av »Framtiden» för centralförråd och terapilokaler samt till nybyggnad av samlingsal, återstår som en femte och sista etapp bl. a. iståndsättande av kyrkobyggnaden och nybyggnad av två avdelningar för vuxna kvinnliga patienter.

Då sålunda renoveringen av kyrkan redan ingår i generalplanen och då byggnadsstyrelsen, enligt vad utskottet inhämtat, kan beräknas under hösten 1961 inkomma med förslag beträffande den närmare utformningen av den femte etappen, är utskottet inte berett att nu förorda medelsanvisning för ändamålet. Utskottet avstyrker därför förevarande motion.

I den mån medel anses böra anvisas för budgetåret 1962/63 förutsätter utskottet, att dessa äskas å kapitalbudgeten och icke, såsom i motionen föreslagits, under förevarande reservationsanslag.

Med godtagande av departementschefens anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 163 till *Vilhelmsro sjukhus: Ut-rustningskostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

50:o) **Bidrag till epileptikeranstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 166 och 167), vilket innebär en med 70 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till epileptikeranstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 770 000 kronor.

51:o) **Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 167—169) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 270 000 kronor.

Det av föreningen Mellansjö skolhem drivna hemmet för vård av psykopatiska och nervösa barn är numera det enda återstående enskilda hem av detta slag, som åtnjuter statsbidrag till verksamheten enligt särskilt avtal. Departementschefen erinrar om att Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens bemyndigande genom beslut den 1 april 1960 godkänt avtal med föreningen rörande verksamheten vid och bidrag till driften av ifrågavarande skolhem under år 1960. Avtalet innebär bl. a. att särskilt statsbidrag till driftkostnaderna skulle utgå med 6 000 kronor för vårdplats och år. Vårdavgiften för å hemmet intagen, vilken avgift enligt avtalet skulle fastställas av medicinal-

styrelsen efter granskning av förslag till inkomst- och utgiftsstat för hemmet, utgör fr. o. m. den 1 januari 1960 24 kronor för dag och barn. Såsom medicinalstyrelsen framhållit har emellertid föreningen uppsagt avtalet fr. o. m. den 1 januari 1961. Det förutsättes, att det liksom hittills får ankomma på Kungl. Maj:t att träffa nytt avtal rörande den fortsatta verksamheten vid hemmet.

Medelsbehovet för det särskilda statsbidraget till föreningen enligt det för år 1960 gällande avtalet kan efter ett platsantal av 36 uppskattas till 216 000 kronor. En höjning av platsbidraget kan emellertid komma att erfordras.

Medelsbehovet för statsbidrag till de kommunala anstalterna beräknas till 55 000 kronor.

Med hänsyn till de osäkra faktorer, som påverkar beräkningarna, förordas att anslaget upptages till 300 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot att det får ankomma på Kungl. Maj:t att träffa nytt avtal rörande verksamheten vid Mellansjö skolhem.

Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

52:o) **Karolinska sjukhuset: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 169—200) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Karolinska sjukhuset: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 44 214 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 37 428 000 kronor.

Beträffande departementschefens förslag till nya tjänster vid karolinska sjukhuset torde utskottet få hänvisa till propositionen (s. 194—199).

I detta sammanhang erinrar departementschefen om att i den av riksdagen godkända propositionen nr 159/1960 med förslag till riktlinjer för regionsjukvårdens utbyggande m. m. har bl. a. föreslagits, att de s. k. riksplatserna vid karolinska sjukhuset skall avvecklas i samband med regionsjukvårdens utbyggande och vid ett tänkt inordnande av sjukhuset i Storstockholms sjukvårdsorganisation med ansvar för en del av detta om-

rådes sjukvård. För länsspecialiteternas del innebär detta, att huvuddelen av vårdplatserna vid sjukhuset kommer att förbehållas patienter från staden och länet. Beträffande regionspecialiteterna kommer en väsentlig del av Stockholmsregionens sjukvård att förläggas till sjukhuset. En omläggning av sjukhusets uppgifter i enlighet med dessa riktlinjer torde komma att kräva väsentliga omdispositioner av sjukhusets kliniker och övriga anläggningar, innebärande bl. a. byggnadsåtgärder av betydande omfattning. Sjukhusets äldsta delar är nu drygt 20 år gamla. Under de senaste decennierna har den medicinska och tekniska utvecklingen fortskridit i en sådan takt, att en översyn av sjukhusets lokalmässiga resurser — i syfte att åstadkomma en modernisering och förbättring för såväl sjukvård, undervisning och forskning — redan av denna orsak är av behovet synnerligen starkt påkallad. För att förbättra den svåra personalrekryteringssituationen är det vidare önskvärt, att personalutrymmena inom sjukhuset utökas och göres mer ändamålsenliga och trivsamma än f. n. Slutligen har utökningen under 1950-talet av studentintaget vid karolinska institutet och den genom den nya medicinska studieordningen intensifierade undervisningen ställt sjukhuset inför besvärliga lokalproblem. Alla dessa omständigheter kräver snara åtgärder. Den första uppgiften torde därvid vara att utarbeta en ny generalplan för sjukhuset. Arbetet härmed torde böra anförtros sjukhusledningen. En förutsättning härför är dock, att till ledningen knytes ett utrednings- och planeringsorgan, som erhåller sådana resurser att det kan bli en effektivt arbetande enhet. Departementschefen ämnar därför utan dröjsmål vidtaga åtgärder för tillskapandet av ett dylikt organ. Kostnaderna för utredningsarbetet, som tills vidare lämpligen torde böra belasta karolinska sjukhusets avlönings- och omkostnadsanslag, är f. n. svåra att närmare precisera, men departementschefen utgår från att de skall kunna rymmas inom ramen för respektive anslag. Departementschefen föreslår således icke någon uppräknings av anslagen för angivna ändamål men har likväl med hänsyn till frågans stora vikt redan nu velat bringa densamma till riksdagens kännedom.

De av departementschefen framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med 1 965 000 kronor. Till automatiska utgiftsstegringar beräknas 5 421 000 kronor. Vid anmälan i det följande av anslag till Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor m. m. föreslås ett statligt bidrag för täckande av uppkommande driftunderskott vid Sophiahemmets sjuksköterskeskola. I anslutning härtill anses nu utgående ersättning för å karolinska sjukhuset tjänstgörande sjuksköterskeelever från skolan böra minskas med cirka 600 000 kronor. Till följd av det anförda uppräknas avlöningsanslaget med 6 786 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmälda förslag

till tjänsteförändringar. Sedermera har för utskottet anmälts, att följande här avsedda förslag till uppflyttningar i lönegrad, nämligen vid envar av radiopatologiska institutionen och barnmedicinska kliniken ett kanslibitråde i Ae 7 till kontorist i Ae 9 samt vid radioterapeutiska kliniken en kontorist i Ae 9 till kansliskrivare i Ae 10, bör avse ordinarie tjänster i motsvarande lönegrader. Mot härav föranledda ändringar i personalförteckningen har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Vidkommande personalförstärkningar föreslås för den nya alkoholkliniken, som beräknas kunna tagas i bruk omkring den 1 januari 1962, cirka 75 nya befattningshavare. De kliniskt-bakteriologiska och kliniskt-kemiska centrallaboratorierna samt blodgivarcentralen vid sjukhuset erhåller under innevarande budgetår nya, väsentligt utvidgade lokaler. För en successiv utökning av verksamheten vid sagda laboratorier föreslås inrättande av sammanlagt cirka 60 nya tjänster. I övrigt har föreslagits inrättande av sammanlagt 37 nya tjänster vid sjukhuset, varav 12 för läkare. Den nu nämnda personalförstärkningen kan utskottet godtaga.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer utskottet, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 073 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	805 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	28 853 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 770 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	713 000
	Summa kronor 44 214 000;

c) till *Karolinska sjukhuset*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 44 214 000 kronor.

53:o) **Karolinska sjukhuset: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 201—203), vilket innebär en med 357 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska sjukhuset: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 11 902 000 kronor.

54:o) **Serafimerlasarettet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 62, s. 204—212) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för serafimerlasarettet, som föranledes av vad departementschefen förorddat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Serafimerlasarettet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 11 992 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 283 000 kronor.

Beträffande departementschefens förslag till nya tjänster vid serafimerlasarettet torde få hänvisas till propositionen (s. 210 och 211).

De av departementschefen framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen för personalförstärkningar m. m. med 171 000 kronor. Till automatiska utgiftsstegringar bör för löneklassuppflyttningar m. m. avses 1 556 000 kronor. Anslaget nedräknas å andra sidan med 18 000 kronor, utgörande minskning av nu utgående ersättning för å lasarettet tjänstgörande sjuksköterskeelever från Sophiahemmets sjuksköterskeskola. Avlöningsanslaget uppräknas alltså sammanlagt med 1 709 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, innebärande inrättandet av åtta nya tjänster, varav en läkartjänst, tillstyrkes av utskottet.

Då även anslagsberäkningen i övrigt kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för serafimerlasarettet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förorddat;

b) godkänna följande avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 452 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	452 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 380 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 531 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	177 000

Summa kronor 11 992 000;

c) till *Serafimerlasarettet*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 11 992 000 kronor.

55:o) *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 212—214), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 71 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 251 000 kronor.

56:o) *Avlöning* av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 214—216), vilket innebär inrättande av en tjänst som förste underläkare i Ae 23 vid kvinnokliniken samt en med 61 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

Utgifter:

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	29 400
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	788 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	233 300
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	15 300
	<hr/>
	Summa kronor 1 066 000

Särskilda uppbördsmedel:

Bidrag från Stockholms stad	533 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 533 000;

c) till *Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 533 000 kronor.

57:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 217 och 218), vilket innebär en ökning av anslaget med 260 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 860 000 kronor.

58:o) **Bidrag till ny- och ombyggnad av Sabbatsbergs sjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 218 och 219) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till ny- och ombyggnad av Sabbatsbergs sjukhus* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett reservationsanslag av 1 240 000 kronor.

Enligt från 1959 års utredningskommitté för Sabbatsbergs sjukhus inhämtade uppgifter beräknas utrednings- och planeringskostnaderna för det nya undervisningssjukhuset å Sabbatsberg för nästa budgetår uppgå till cirka 600 000 kronor, varav statens andel utgör 150 000 kronor. Från Stockholms stads sjukvårdsstyrelse har vidare inhämtats, att staden avser att genomföra vissa förbättringsåtgärder inom stadens bakteriologiska

centrallaboratorium — främst i avseende å ventilationssystemet — för att skydda personalen mot livshotande yrkessjukdom och andra yrkesrisker. Åtgärderna har påyrkats av yrkesinspektionen. Byggnadskostnaderna beräknas till 550 000 kronor. Enligt sabbatsbergsavtalet har staten att erlægga 25 procent härav — 137 500 kronor — vilket belopp bör ställas till stadens förfogande under nästa budgetår.

Det sammanlagda bidraget uppgår alltså till 287 500 eller i runt tal 300 000 kronor, vilket belopp föreslås anvisat.

Utskottet. Avtalet mellan staten och Stockholms stad angående samarbete för ny- och ombyggnad samt drift av det staden tillhöriga Sabbatsbergs sjukhus — redovisat i propositionen nr 213/1948 — har tidigare godkänts av riksdagen. Med hänvisning härtill tillstyrker utskottet den föreslagna medelsanvisningen och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till ny- och ombyggnad av Sabbatsbergs sjukhus* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

59:o) **Bidrag till anordnande av undervisning vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 219), vilket innebär en minskning av anslaget med 120 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av undervisning vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 210 000 kronor.

60:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 220 och 221), vilket innebär en med 200 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

61:o) **Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 73, s. 232—235) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade grunder rörande statens bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala, dels ock till *Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 37 000 kronor.

Genom beslut av 1959 års riksdag ökades antalet utbildningsplatser i de kliniska ämnena vid medicinska fakulteten i Uppsala fr. o. m. läsåret 1959/60 från 60 till omkring 80. Sedan representanter för landstinget med anledning härav tagit upp frågan om ökat statsbidrag för anordnande av ifrågakvarande undervisning, uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 23 september 1960 åt ordföranden i kommittén för Akademiska sjukhusets i Uppsala utbyggande, expeditionschefen A. V. L. Rydbeck, att företräda staten vid de förhandlingar i frågan, som sålunda påkallats från landstingets sida.

Med skrivelse den 19 november 1960 har den sakkunnige överlämnat förslag till nytt avtal med landstinget i ämnet samt hemställt, att såsom bidrag till anordnande av ifrågakvarande undervisning för budgetåret 1961/62 måtte anvisas 80 000 kronor. Avtalsförslaget har intagits i propositionen (s. 232—234) till vilken torde få hänvisas.

De ändringar av gällande grunder för statens bidrag till anordnandet av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala som föreslagits av den sakkunnige anser departementschefen sig på av den sakkunnige förebragta skäl böra godtaga och tillstyrker således, att det framlagda avtalsförslaget godkännes. Därest framdeles smärre jämkningar av eller tillägg till avtalet skulle erfordras, förutsättes, att riksdagens samtycke därtill icke skall behöva inhämtas. Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas till 80 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot det redovisade avtalsförslaget, vilket är föranlett av riksdagens beslut år 1959 om ökning av antalet utbildningsplatser i de kliniska ämnena vid medicinska fakulteten i Uppsala.

Då departementschefen förutsätter, att endast smärre jämkningar av eller tillägg till avtalet skall kunna ske utan att riksdagens samtycke inhämtas, har utskottet icke funnit anledning till erinran mot att bemyndigande härtill lämnas.

Den av departementschefen föreslagna anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas. I sammanhanget vill utskottet erinra om att det årliga medelsbehovet för ändamålet efter utgången av budgetåret 1961/62 kan beräknas till i runt tal 66 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

- a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade grunder rörande statens bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala;

b) till *Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

62:o) *Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 235), vilket innebär en ökning av anslaget med 500 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

63:o) *Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund*. Kungl. Maj:t har (punkt 75, s. 235 och 236) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 111 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 107 000 kronor.

Direktionen för Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund har hemställt om ett statsbidrag av 111 033 kronor för komplettering av utrustning till röntgendiagnostiska avdelningen.

Nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande tillstyrker den begärda medelsanvisningen under förutsättning, att resultatet av pågående förhandlingar om en avtalsenlig reglering av statens bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund icke ger anledning till annat.

I enlighet med hittills tillämpade normer beträffande beviljande av statsbidrag för anskaffande av röntgenutrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund anser departementschefen sig böra tillstyrka — dock endast under den av nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande angivna förutsättningen — att staten bidrager med hälften av nu ifrågavarande utrustningskostnader. En ytterligare förutsättning härför är givetvis, att Malmöhus läns landsting bidrager med andra hälften. Det erforderliga statsbidraget beräknas till ett till 111 000 kronor avrundat belopp.

Utskottet tillstyrker — under de i propositionen angivna förutsättningarna — att staten i enlighet med hittills tillämpade principer bidrager till täckande av ifrågavarande utrustningskostnader.

Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 111 000 kronor.

64:o) **Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 236 och 237), vilket innebär en med 300 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

65:o) **Bidrag till Malmö allmänna sjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 78, s. 238—240) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Malmö allmänna sjukhus för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 000 000 kronor.

Med anledning av vad nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande anfört beträffande den plastikkirurgiska kliniken har departementschefen den 16 december 1960 uppdragit åt förenämnda förhandlingskommission att upptaga förhandlingar med staden om utnyttjande av sagda klinik för undervisningsändamål. Då kliniken alltsedan sin tillkomst som en utbrytning ur den kirurgiska kliniken varit upplåten för medicinsk undervisning, utgår departementschefen ifrån att riksdagen icke skall ha något att erinra mot att Kungl. Maj:t godkänner den överenskommelse om en reglering av nu rådande förhållanden på området, vartill dessa förhandlingar kan väntas leda. Av nämnden i övrigt gjorda påpekanden i fråga om anslagsberäkningen för nästa budgetår anses böra vinna beaktande vid fastställandet av statens bidrag till sjukhuset.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår — inberäknat bidraget till centraltandpolikliniken och käkcentralen vid sjukhuset — beräknas till 4 400 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till Malmö allmänna sjukhus* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 400 000 kronor.

66:o) **Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 240—245), vilket innebär en med 2 800 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 000 kronor.

67:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid lasarettet i Umeå.** Kungl. Maj:t har (punkt 80, s. 245) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa drift-

kostnader vid lasarettet i Umeå för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 600 000 kronor.

För budgetåret 1961/62 anses medel böra anvisas för bestridande av statens bidrag till driftkostnaderna vid lasarettet under kalenderåret 1961. Enligt uppgifter från lasarettet kan antalet vård dagar under år 1961 på av undervisningen disponerade vårdplatser uppskattas till 264 114. Vård dagkostnaden vid lasarettet under år 1961 beräknas till 75 kronor. Den del av driftkostnaderna, som belöper på de av undervisningen disponerade vårdplatserna, skulle således utgöra ($264\ 114 \times 75$) 19 808 550 kronor. Eftersom staten har att bidraga till dessa driftkostnader med 10 procent, kommer det för nästa budgetår erforderliga statsbidraget att utgöra 1 980 855 kronor, vilket belopp departementschefen föreslår avrundat till 2 000 000 kronor.

Utskottet. Departementschefens anslagsberäkning under denna och näst följande punkt står i överensstämmelse med det avtal beträffande en medicinsk läroanstalt i Umeå, som riksdagen tidigare godkänt, och föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer i förevarande sammanhang,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid lasarettet i Umeå* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

68:o) **Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid lasarettet i Umeå m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 246), vilket innebär en med 2 090 000 kronor ökad medelsanvisning, får utskottet — under hänvisning till vad utskottet anfört under nästföregående punkt — hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid lasarettet i Umeå m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 4 470 000 kronor.

69:o) **Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 247), vilket innebär en minskning av medelsanvisningen med 85 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kronor.

70:o) **Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, s. 247 och 248), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

71:o) **Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 84, s. 248 och 249) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

Fr. o. m. innevarande budgetår har till förevarande anslag sammanförts förutvarande anslag *Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter* och *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna*. Från sistnämnda anslag överförd reservation har förutsatts skola uteslutande disponeras för byggnadsändamål vid folksanatorierna.

Till anskaffande av utrustning till en provisorisk avdelning för rehabiliteringsvård av paraplegipatienter har 1960 års riksdag beviljat kustsanatoriet Apelviken ett ränte- och amorteringsfritt lån å 100 000 kronor. I skrivelse den 21 december 1960 har medicinalstyrelsen föreslagit, att ett belopp av 98 300 kronor anvisas för att iståndsätta en befintlig f. d. köksbyggnad vid sanatoriet för fysikalisk träningsverksamhet för ifrågavarande patienter. I köksbyggnaden, som har kulvertförbindelse med sanatoriets huvudbyggnad, skulle bl. a. inredas träningshallar samt lokaler för arbetsterapi. Med hänsyn till betydelsen av en intensiv fysikalisk terapi och arbetsterapi för dessa patienter finner departementschefen angeläget, att sanatoriet beredes möjlighet att anordna lämpliga lokaler och förordar, att för ändamålet får tagas i anspråk den del av föreliggande reservation på anslaget å cirka 105 000 kronor, som härrör från ett av 1950 års riksdag beviljat bidrag om 169 600 kronor för modernisering av personalbostäder m. m. Detta bidrag har endast delvis utnyttjats till följd av minskad efterfrågan på personalbostäder vid sanatoriet.

I enlighet med medicinalstyrelsens och överstyrelsens för Konung Oscar II:s jubileumsfond förslag anses anslaget för nästa budgetår böra uppföras med allenast ett formellt belopp om 1 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört angående ianspråktagande för annat ändamål av tidigare för modernisering av tjänstebostäder m. m. anvisade medel.

Utskottet tillstyrker, att förevarande anslag även för nästa budgetår uppföres med ett formellt belopp, och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

72:o) **Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 85, s. 250—253) föreslagit riksdagen att till **Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter** för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 665 000 kronor.

Överstyrelsen för Konung Oscar II:s jubileumsfond har hemställt, att i riket bosatta utländska medborgare finge vårdas på Österåsens sanatorium mot viss av överstyrelsen fastställd avgift. Förslaget innebär att överskjutande vårdkostnad skulle belasta sanatoriets driftunderskott och därmed förevarande anslag. Enligt gällande sjukhuslag är dock sjukvårdshuvudmännen i princip ålagda att ombesörja sluten vård för dem, vilka är bosatta inom sjukvårdsområdet. Med hänsyn härtill finner departementschefen framställningen icke påkalla någon vidare åtgärd. I sammanhanget erinras om att statsbidrag utgår till sjukvårdshuvudmännen för av dem disponerade platser på sanatoriet. I anslutning till detta ärende har också aktualiserats frågan om tuberkulosvård å samma sanatorium för statslösa sjömän, som är anställda hos svenska rederier och innehar svenskt främlingspass. Dessa sjömän, vilka beskattas i samma omfattning som svenska sjömän bosatta i landet, har i mycket liten utsträckning fast bosättningsort eller sådan fast anknytning till någon viss ort, att de kan anses bosatta där. Om de insjuknar i tuberkulos, kan det vara förenat med svårigheter att tillgodose deras vårdbehov. Därest riksdagen ej uttalar erinran häremot, finner departementschefen därför att sanatoriet bör vara oförhindrat att vårda det fåtal patienter det här gäller mot samma vårdavgift, som sanatoriet uttager för svenska medborgare.

Vad beträffar medelsbehovet för nästa budgetår har driften av folksanatorierna under budgetåret 1959/60 medfört ett underskott av 126 321 kronor. Härav belöper ett belopp av 93 865 kronor å Hessleby sanatorium, vilket belopp reglerats genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1960. För att täcka återstoden av underskottet cirka 33 000 kronor, i huvudsak avseende Österåsens sanatorium, bör medel beräknas för budgetåret 1961/62. Härjämte erfordras ett belopp av 100 000 kronor till förskott för driften av samma sanatorium. Vad gäller Hessleby sanatorium har chefen för socialdepartementet föreslagit, att uppkommande driftunderskott vid sanatoriet i fortsättningen täckes från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget **Bidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.** Medel för detta sanatorium behöver sålunda ej beräknas under förevarande anslag.

Till bidrag till driften av övriga lungtuberkulosanstalter samt till anstalter för kirurgisk tuberkulos anses i enlighet med medicinalstyrelsens beräkningar böra upptagas 1 832 000 respektive 200 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet uppgår sålunda till i runt tal 2 200 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

73:o) *Bidrag till anordnande av epidemivårdanstalter*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 253) och under erinran att anslaget i gällande riksstat uppförts med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av epidemivårdanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

74:o) *Bidrag till driften av epidemivårdanstalter*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 253 och 254), vilket innebär en uppräkningsanslag med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av epidemivårdanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

75:o) *Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka*. Kungl. Maj:t har (punkt 88, s. 254 och 255) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 950 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 650 000 kronor.

Med hänvisning till föreskrifterna i 5 § 6 mom. sjukhuslagen förordar departementschefen, att nuvarande anslagsrubricering *Bidrag till anordnande av hem för kroniskt sjuka fr. o. m. nästa budgetår* ändras till *Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka*. Å det förra anslaget eventuellt uppkommande reservation bör överföras till det nya anslaget. För nästa budgetår föreslås anvisat ett belopp av 950 000 kronor, vilket innebär en uppräkningsanslag med 300 000 kronor.

I detta sammanhang anmäles uppkommen fråga om statsbidrag till ombyggnad av den förutvarande epidemisjukstugan i Motala till sjukhem för långvarigt kroppssjuka. Till uppförandet av epidemisjukstugan har statsbidrag utgått med 72 211 kronor 85 öre. Sjukstugan, som var i bruk vid ingången av år 1927, nedlades sedermera, varvid huvudmannen, Östergötlands läns landsting, i enlighet med av Kungl. Maj:t den 11 mars 1955 meddelat beslut återbetalade 49 956 kronor 94 öre av det uppburna statsbidraget. Enligt gällande bestämmelser om bidrag till anordnande av sjukhem för

långvarigt kroppssjuka kan bidrag icke utgå till anstalt, som vid ingången av år 1927 brukades för sjukvård, även om sjukvården helt eller delvis avsåg vård av andra än långvarigt kroppssjuka. Emellertid har riksdagen i ett likartat fall medgivit, att bidrag finge utgå med samma belopp som huvudmannen förpliktats återbetala i anledning av nedläggandet (se 1949 års statsverksproposition, XI ht, p. 68, statsutskottets utl. nr 11, p. 53). Med hänsyn härtill förordar departementschefen, att landstinget också i nu förevarande fall tillerkännes bidrag för inrättande av sjukhemmet i Motala med belopp motsvarande den summa, som landstinget återlevererade för epidemisjukstugan därstädes.

Utskottet vill inte motsätta sig, att Östergötlands läns landsting tillerkännes bidrag för inrättande av sjukhemmet i Motala på sätt departementschefen förordat.

Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 950 000 kronor.

76:o) *Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 256), vilket innebär ändrad anslagsrubrik och en med 300 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 300 000 kronor.

77:o) *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi*. Kungl. Maj:t har (punkt 90, s. 257—259) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för dagkostnadsbidrag till centralanstalter för radioterapi, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1961, dels ock till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 100 000 kronor.

Göteborgs sjukvårdsstyrelse och Göteborgs och Bohus m. fl. läns landsting, vilka är huvudmän för centralanstalten i Göteborg (Konung Gustaf V:s jubileumsklinik i Göteborg), har hemställt om ändrade grunder för det dagkostnadsbidrag, som f. n. utgår till kliniken med sammanlagt högst 6 kronor per vård dag. I framställningen påtalas den omfördelning mellan

huvudmännen och staten, som ägt rum till följd av den betydande ökningen av vårddagkostnaderna. Vidare framhålles att medan dessa huvudmän exempelvis år 1958 hade att tillskjuta 64 kronor 58 öre per vårddag, de landsting, som remitterar sina cancerpatienter till karolinska sjukhuset, erlade 45 kronor per vårddag. Dagkostnadsbidraget till jubileumskliniken i Göteborg föreslås därför utgå med det belopp, varmed dagkostnaden vid kliniken överstiger summan av patientavgiften och det bidrag, som enligt 1937 års bidragsförordning utgår till karolinska sjukhuset för vård av remisspatienter.

I anledning av sistnämnda framställning förordas, att gällande invecklade regler för bestämmande av dagkostnadsbidraget till jubileumsklinikerna i Lund och Göteborg, vilkas avsedda statsbidragsbegränsande effekt inträder först om vårddagkostnaderna vid klinikerna skulle sjunka till minst en sjättedel av nuvarande belopp, i förenklande syfte slopas. I stället bör föreskrivas, att bidraget utgår med 5 kronor 50 öre till kliniken i Lund och med 6 kronor till kliniken i Göteborg, vilket utgör de högsta belopp, varmed bidrag utgår enligt gällande regler.

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet till 2 300 000 kronor, vilket innebär en uppräknig av anslaget med 200 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade ändrade grunder för dagkostnadsbidrag till centralanstalter för radioterapi, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1961;

b) till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 300 000 kronor.

78:o) **Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 259 och 260), vilket innebär en minskning av medelsanvisningen med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

79:o) **Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 260) samt under erinran, att anslaget i

gällande riksstat uppförts med allenast ett formellt belopp av 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

80:o) *Bidrag till vanförestalter m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 93, s. 261—265) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till vanförestalter m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 9 400 000 kronor.

Beträffande av anstaltsstyrelserna framlagda förslag till tjänsteförändringar tillstyrker departementschefen, att en arvodesbefattning som verkmästare vid *Norrbackainstitutet* ombildas till en tjänst som biträdande yrkeslärare i Ae 14 ävensom att yrkeslärartjänsten i finmekanikerfacket vid *vanförestalten i Härnösand* göres pensionsberättigande. I sammanhanget föreslås även, att kamrerartjänsten i Ao 23 vid *Norrbackainstitutet*, med vilken tjänst är förenat ett årligt kassaförvaltararvode av 2 100 kronor, ombildas till tjänst som byrådirektör i Ao 24. Kassaförvaltargöromålen bör därvid fullgöras utan tilläggsarvode.

Vad härefter angår medelsbehovet för nästa budgetår beräknas det sammanlagda driftunderskottet vid vanförestalterna till 6 493 000 kronor, vilket utgör en ökning i förhållande till föregående budgetår med cirka 470 000 kronor. För bidrag till ortopediska hjälpmedel beräknas ett belopp av 2 300 000 kronor, en minskning i förhållande till innevarande budgetår med 900 000 kronor, vilket föranledes av att kostnaderna för bidrag till Göteborgsanstaltens klinik överflyttats till anslaget *Bidrag till stödjobandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.* För bidrag till resor till vanföra m. m. beräknas ett belopp av 80 000 kronor.

Till den av svenska vanförestårdens centralkommitté bedrivna forskningen rörande proteser och stödjobandage föreslås ett oförändrat bidrag av 30 000 kronor. Centralkommittén har därjämte beträffande sin tekniska verksamhet för framställning av olika hjälpmedel för att underlätta en anpassning till normal livsföring hemställt, att nu utgående bidrag av 70 000 kronor höjes till 100 000 kronor. Med hänsyn till angelägenheten av att trygga denna för de handikappade betydelsefulla verksamhet tillstyrkes centralkommitténs hemställan.

Hälsingborgsanstaltens ortopediska klinik disponeras av Hälsingborgs stad. Staden, som i sin tur upplåtit ett antal platser å kliniken till fyra av de sydsvenska landstingen, har därvid förbundet sig att svara för driftkostnaderna vid kliniken. Staden har emellertid ansett sig ej böra bestrida dels vissa retroaktiva avgifter till statens pensionsanstalt, vilka hänför sig till

tiden före stadens övertagande av driften, dels överskjutande vårdkostnader för kvarliggande patienter, som vårdades på kliniken i enlighet med de avtal, som vid övertagandet fortfarande gällde mellan anstalten och andra sjukvårdshuvudmän än staden och dess medintressenter. Under åberopande härav har vanförevårdsföreningen i Hälsingborg hemställt, att ifrågavarande kostnader, som uppgår till sammanlagt 19 823 kronor, måtte täckas av statsmedel. Med hänsyn till föreliggande omständigheter tillstyrker departementschefen denna hemställan.

Det sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår torde alltså kunna beräknas till i runt tal 9 000 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till vanföreanstalter m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 000 kronor.

81:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** Kungl. Maj:t har (punkt 94, s. 265—270) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Eugeniahemmet för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 050 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 700 000 kronor.

Till fasta bidrag till hemmets sjukavdelning, till täckande av driftunderskott för budgetåret 1960/61 samt till bidrag till ortopediska hjälpmedel beräknar departementschefen i runt tal 2 050 000 kronor.

Departementschefen tillstyrker beträffande *sjukavdelningen*, att 7 vårdbiträdestjänster i Ae 2/3 omändras till barnskötersketjänster i Ae 3/4, att kuratorstjänsten, som i enlighet med propositionen nr 178/1960 placerats i Ag 13, extraordinariesättes samt att en extra halvtidstjänst som kontorsbiträde utbytes mot en heltidstjänst. Vid *skolinternatet* bör 3 vårdarinnetjänster i Ae 4, en på varje avdelning, ombildas till tjänster som vårdare i Ae 8. Om möjligt bör en av dessa tjänster besättas med manlig innehavare. För att ge den kvinnliga personalen erforderlig hjälp med vissa vårduppgifter förordas vidare, att en tjänst som vaktmästare i Ag 7 försöksvis inrättas. Förslaget att ombilda 14 vårdbiträdestjänster i A 2/3 till tjänster i Af 4—Ae 6 biträdes såtillvida som det föreslås, att tjänsterna omändras till vårdarinnetjänster i A 4. Vid *skolhemmet på Lidingö* är relationen mellan antalet vårdpersonal och skolbarn endast 1 på 4. Det tillstyrkes därför en förstärkning med 2 barnsköterskor i Ag 3/4. *Nya hemmet* bör tillföras en tjänst som vårdare i Ag 8.

Eugeniahemmets styrelse har föreslagit, att föreståndarinnan för Eugeniahemmet, biträdande föreståndarinnan samt föreståndarinnan för skol-

hemmet på Lidingö i fortsättningen benämnes föreståndare respektive biträdande föreståndare. Gentemot detta förslag har departementschefen ingen erinran.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 2 050 000 kronor.

82:o) *Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 95, s. 271 och 272) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 000 000 kronor.

Statsbidrag för ortopediska hjälpmedel utgår till vanförestalter, Eugeniahemmet, kustsanatorier samt lasarett eller därmed jämställd sjukvårdsinrättning, vid vilken ortopedisk avdelning finnes. Härvid förutsättes att hjälpmedlen är avsedda för patienter, som behandlas vid dessa sjukvårdsanstalter. När det gäller invalidvagnar och rullstolar kan dock bidrag utgå också för patient, som behandlas annorstädes än vid nämnda sjukvårdsanstalter. I dessa fall utgår dock bidraget till vanförestalterna, vilkas överläkare därvid skall granska och godkänna i vederbörlig ordning utfärdade intyg om patientens behov av invalidvagn eller rullstol. Då skäl ej synes föreligga för en åtskillnad i förevarande hänseende mellan vanförestalterternas överläkare och övriga ortopedöverläkare, förordar departementschefen, att granskning och godkännande av ifrågavarande intyg må fr. o. m. den 1 juli 1961 ankomma på överläkare vid samtliga ifrågavarande sjukvårdsanstalter. I följd härav bör bidrag för ändamålet utgå till respektive anstalt.

Anslaget föreslås uppräknat med 1 200 000 kronor vilket till huvudsaklig del föranledes av att kostnaderna för bidrag till ortopedkliniken i Göteborg överförts från anslaget *Bidrag till vanförestalter m. m.* till förevarande anslag.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Göran Karlsson* (I: 340) och den andra inom andra kammaren av herr *Bengtsson* i Varberg (II: 405), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att den nuvarande kostnadsfördelningen för stödjebandage och ortopediska hjälpmedel ändras så, att staten påtager sig hela kostnaden,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Lindström* väckt motion (II: 510), vari hemställtts, att riksdagen måtte besluta att bidrag till kolostomi- och ileostomipatienters kostnader för bandage med tillbehör skall utgå efter samma grunder som nu tillämpas för patienter vid ortopediska kliniker samt att under elfte huvudtiteln vid punkten Bidrag till stödjeförband och bandage vid ortopediska lasarettskliniker upptages ett belopp av 6 700 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 405 och II: 510.

Utskottet. Statsbidraget till stödjebandage och proteser samt till rullstolar och invalidvagnar var tidigare begränsat till två tredjedelar av kostnaderna. Från och med den 1 januari 1956 har statens andel höjts till tre fjärdedelar, dock att patienten alltid skall svara för ett belopp om tre kronor. Vidare har statsbidragsgivningen från och med den 1 juli 1960 utsträckts till att omfatta jämväl anordningar för motordrift av invalidvagnar och rullstolar m. m. Trots den förbättring i statsbidragsvillkoren som sålunda skett och de bidrag som i vissa fall erhålles från landstingen måste emellertid, såsom i motionerna I: 340 och II: 405 framhålles, den enskilde patienten mången gång vidkännas betydande kostnader för anskaffning av nödvändiga hjälpmedel. Utskottet, som vill erinra om att riksdagen föregående år avstyrkt motionsyrkanden i samma syfte som de nu ifrågavarande, är dock inte berett att i nuvarande läge tillstyrka, att staten påtager sig hela kostnaden för dessa hjälpmedel. Utskottet avstyrker sålunda förevarande motioner.

Vidkommande yrkandena i motionen II: 510 vill utskottet erinra om att medicinalstyrelsen i yttrande över en framställning i samma syfte från Svensk förening för gastroenterologi anfört, att kostnaderna för erforderliga bandage och deras skötsel vid colostomier uppgår till relativt ringa belopp samt att kostnaderna för bandage och deras skötsel vid ileostomier visserligen är större men att å andra sidan det årliga antalet ileostomier uppgår till endast cirka 30. Styrelsen har därför ansett, att ett bifall till framställningen skulle medföra ett administrativt arbete, som knappast kunde anses motiverat. Denna angelägenhet borde därför enligt styrelsens mening ordnas genom vederbörande huvudmäns försorg. I anslutning härtill har departementschefen i föregående års statsverksproposition uttalat, att den enskilde med nuvarande statsbidragsbestämmelser för ortopediska hjälpmedel många gånger får vidkännas kostnader, som vida överstiger kostnaderna för colostomi- och ileostomiförband, varför departementschefen avstyrkt bifall till framställningen. Mot detta uttalande förklarade sig föregående års riksdag inte ha någon erinran. Enligt vad utskottet inhämtat har nu ifrågavarande patienter i stor utsträckning numera övergått till andra och avsevärt förbättrade bandage, varigenom kostnaderna för ändamålet synes överstiga de i förenämnda yttrande beräknade.

Mot bakgrunden av det anförda avstyrker utskottet yrkandet i motionen II: 510 om bidrag till colostomi- och ileostomipatienter. Då man emellertid, såsom antytts i det föregående, inte kan utesluta möjligheten att frågan numera kommit i ett annat läge, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t närmare undersöker utvecklingen på området och för riksdagen framlägger de förslag om stöd åt dessa patienter, som efter närmare utredning eventuellt må finnas erforderliga. Utskottet föreslår riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet nu anför.

Med godtagande av departementschefens anslagsberäkning i enlighet med nu gällande statsbidragsgrunder hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 340 och II: 405 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

II. att riksdagen må i anledning av motionen II: 510, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför angående bidrag till kostnaderna för colostomi- och ileostomiförband;

III. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 510, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till stödjobandage och proteser vid ortopediska lasarettsavdelningar m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 5 200 000 kronor.

83:o) **Bidrag till anskaffande av hörapparater.** Kungl. Maj:t har (punkt 96, s. 272—276) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för bidrag till anskaffande av hörapparater, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1961, dels ock till Bidrag till anskaffande av hörapparater för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 450 000 kronor.

Nuvarande bidragsregler trädde i kraft den 1 januari 1956. Under åren därefter har antalet försålda hörapparater i landet undergått en påtaglig ökning. Enligt vad departementschefen inhämtat såldes år 1955 10 000 apparater, år 1957 11 600, år 1958 12 400 och år 1959 13 800 apparater. Anmärkningsvärt nog har under samma tid bidragsgivningen vid hörcentralerna minskat i omfattning att döma av belastningen på förevarande anslag, vilken sjunkit från närmare 450 000 under budgetåret 1956/57 till en verklig belastning av 342 000 under det sist förflutna budgetåret. Då i det föregående angivna bidragsregler icke synes ha medfört en önskad utveckling i denna riktning förordar departementschefen, att nuvarande inkomstgränser höjes från 5 500 resp. 8 000 kronor till 7 000 resp. 10 000 kronor samt att bidrag må utgå med högst 150 kronor för apparat.

Statsbidrag för utbyte av hörapparat till vilken statsbidrag utgått med-

gives endast under förutsättning att den innehavda apparatens ljudförstärkande funktion icke längre är tillfredsställande samt att apparaten innehafts under åtta år eller, om särskilda omständigheter föreligger, fyra år. Vidare medgives bidrag till ny apparat, om den tidigare apparaten förlorats eller skadats under vissa angivna omständigheter.

Sedan dessa bestämmelser tillkom, har betydande framsteg gjorts beträffande hörapparatkonstruktionerna. Bl. a. har anordning med separat förstärkning för båda öronen, s. k. stereofonisk hörapparat, i många fall visat sig ge apparatbäraren avsevärt bättre hörande än vid förstärkning för endast ett öra. Medicinalstyrelsen har därför föreslagit, att bidrag till utbyte av apparat för barn under 16 år må utgå oberoende av den tid som förflutit, om det hörselskadade barnet härigenom får sin hörselförmåga avsevärt förbättrad. Med hänsyn till den betydelse en förbättrad hörsel äger för barnets språkutveckling, kunskapstillägnelse och allmänna utveckling anser departementschefen sig böra tillstyrka styrelsens förslag. Styrelsen har vidare framhållit, att hörapparat, som innehas av barn, förslites snabbare än apparat, som innehas av vuxen. Då hörapparat är ett omistligt hjälpmedel för ett hörselskadat barn, biträder departementschefen även styrelsens förslag, att bidrag må utgå till utbyte av sådan hörapparat, som förslitits eller eljest blivit obrukbar, oavsett den tid barnet innehaft den äldre apparaten. I likhet med styrelsen anser departementschefen dock, att förmånen bör begränsas till ett sådant utbyte. Det föreslås få ankomma på föreståndare för hörcentral att medgiva statsbidrag för ny apparat i såväl detta fall som då utbyte sker till apparat, som ger förbättrad hörselförmåga.

Anslaget anses böra uppräknas med i runt tal 1 000 000 kronor.

Utskottet. Även om vissa skäl kan anses tala för medicinalstyrelsens förslag om ett slopande av nuvarande ekonomiska behovsprövning samt en höjning av det maximerade apparatbidraget till 200 kronor, anser sig utskottet i likhet med departementschefen böra förorda mindre vittgående ändringar av nuvarande bidragssystem. Utskottet tillstyrker sålunda, att nuvarande inkomstgränser för åtnjutande av bidrag till anskaffande av hörapparater för hörselskadade höjes från en taxerad inkomst av 5 500 kronor för ensamstående resp. 8 000 kronor för gift person till 7 000 resp. 10 000 kronor och att nuvarande till 100 kronor maximerade bidrag per apparat höjes till 150 kronor. Även de föreslagna lättnaderna i reglerna för bidrag till utbyte av hörapparater för barn kan av utskottet godtagas.

Under åberopande av det anförda får utskottet, med biträdande av departementschefens anslagsberäkning, hemställa,

att riksdagen må

- a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade ändrade grunder för bidrag till anskaffande av hörapparater, att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1961;

b) till *Bidrag till anskaffande av hörapparater* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

84:o) **Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 97, s. 277—279) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för barnmorskeläroanstalten i Stockholm, som påkallas av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 161 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 131 000 kronor.

Med hänsyn till angelägenheten av att en del av de barnmorskor å specialanstalt, som ej har sjuksköterskeutbildning, erhåller viss kompletterande utbildning tillstyrker departementschefen, att en särskild kompletterings- och repetitionskurs om cirka två månader anordnas för dessa barnmorskor. Medicinalstyrelsen har föreslagit, att ifrågakvarande kurs skall anordnas i stället för den repetitionskurs om två veckor som f. n. anordnas för andra barnmorskor inom slutna vården. Då departementschefen finner det angeläget att kunna stimulera så många icke aktiva barnmorskor som möjligt att återgå till tjänstgöring inom den slutna vården, bör enligt departementschefens mening tvåveckorskursen anordnas även under nästa budgetår. Där- emot anses den repetitionskurs om fyra veckor, som anordnas för barnmorskor inom den öppna vården, utan alltför stort men kunna inställas under nästa budgetår. Nettokostnaden för den särskilda repetitionskursen kan då beräknas minska med motsvarande belopp.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås, att tjänsten som föreståndare i Ao 17 uppflyttas till Ao 19 samt att två tjänster som instruktionsbarnmorska i Ao eller Ae 12/14 uppflyttas till Ao resp. Ae 14/16.

Vad sålunda föreslagits föranleder en med omkring 10 000 kronor ökad medelsanvisning. Den automatiska utgiftstegringen för löneklassuppflyttningar m. m. medför ett ökat medelsbehov med omkring 20 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med 30 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmälda förslag till tjänsteförändringar.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för barnmorskeläroanstalten i Stock-

holm, som påkallas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	66 000
2. Arvoden till biträdande överlärare och tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	38 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	28 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	27 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 000

Summa kronor 161 000;

c) till *Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 161 000 kronor.

85:o) **Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 279 och 280), vilket innebär en uppräkningsanslag med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 169 000 kronor.

86:o) **Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 99, s. 280—282) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för barnmorskeläroanstalten i Göteborg, som påkallas av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Göteborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 168 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 141 000 kronor.

Departementschefen förordar, att även under nästa budgetår anordnas en extra barnmorskekurs.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås, att tjänsten som föreståndare i Ao 17 uppflyttas till Ao 19 samt att tre tjänster som instruktionsbarnmorska i Ao eller Ag 12/14, varav en med halvtidstjänstgöring, uppflyttas till Ao resp. Ag 14/16.

Den automatiska utgiftsstegringen under anslaget beräknas till i runt tal 21 000 kronor.

Utskottet. Under erinran om att utskottet i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmälda förslag till tjänsteförändringar får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för barnmorskeläroanstalten i Göteborg, som påkallas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalten i Göteborg, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	80 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	24 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	32 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 000

Summa kronor 168 000;

c) till *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 168 000 kronor.

87:o) *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100, s. 282 och 283), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

88:o) *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 101, s. 284—286) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 548 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 398 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår departementschefen, att ett kanslibitråde uppflyttas till kontorist i Ae 9. Vidare tillstyrkes att för tillfällig arbetskraft anvisas 2 000 kronor.

I detta sammanhang anmäles, att Kungl. Maj:t den 8 april 1960 uppdragit åt skolans styrelse och styrelsen för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor att planlägga och inkomma med närmare förslag till anordnande av en specialkurs för blivande lärare vid sjuksköterskeskolor. Denna specialkurs avses till innehåll och omfattning utgöra en normal sjuksköterskekurs med effektiviserad teoretisk undervisning och något avkortad praktisk utbildning. I kursen har därjämte avdelningssköterskekursen inbyggts. Specialkursen är ett försök att åstadkomma en minskning av den totala utbildningstiden för lärare från omkring 8 år till högst 5 år. Avsikten är vidare att stimulera vissa sjuksköterskeelever att redan från början av sin utbildning inrikta sig på lärarbanan. Kursen planeras börja den 1 mars 1961 istället för den ordinarie sjuksköterskekurs som skulle börjat då.

För att den normala utbildningskapaciteten vid skolan — sammanlagt 60 elever utexamineras varje år — inte skall minska genom tillkomsten av specialkursen har Kungl. Maj:t vidare uppdragit åt skolstyrelsen att undersöka möjligheterna att anordna ytterligare kurser för sjuksköterskeelever samt i detta syfte anvisat medel för en särskild utredning angående en ökning av antalet elevplatser för den praktiska utbildningen.

Med hänsyn till angelägenheten av att den ökade utbildningen av sjuksköterskor kommer till stånd snarast möjligt, föreslås, att medel anvisas för att möjliggöra påbörjande av ytterligare en sjuksköterskekurs vid skolan under nästa budgetår. För ändamålet erfordras två instruktionsköterskor i Ag 14/16 och ett ekonomibitråde i Ag 2/3 jämte 15 000 kronor för arvoden åt tillfälliga lärare och 5 000 kronor för extra skrivhjälp. Kostnaderna uppskattas till sammanlagt 70 000 kronor under förevarande anslag.

Vad sålunda föreslagits föranleder en ökning av medelsanvisningen med 73 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen med i runt tal 77 000 kronor. På grund härav uppräknas anslaget med 150 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmält förslag om viss tjänsteförändring.

Med tillstyrkande jämväl i övrigt av vad departementschefen anfört och föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjukskö-

terskeskola i Stockholm, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	88 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 500
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	87 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	259 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 500

Summa kronor 548 000;

b) till *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 548 000 kronor.

89:o) *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 286—289), vilket innebär en med 69 000 kronor ökad medelansvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola i Stockholm*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 185 000 kronor.

90:o) *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 289 och 290), vilket innebär en uppräkning av anslaget med 75 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande *avlöningsstat* för *statens sjuksköterskeskola i Göteborg*, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	37 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 000
3. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	72 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	136 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	50 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 000

Summa kronor 302 000;

b) till *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 302 000 kronor.

91:o) *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 290—292), vilket innebär en ökning av anslaget med 37 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 262 000 kronor.

92:o) *Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 292—299) samt under erinran att något anslag med ifrågavarande rubrik ej finns uppförd i gällande riksstat hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 760 000 kronor.

93:o) *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 106, s. 300—303) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 510 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 355 000 kronor.

Departementschefen förordar, att utöver den ordinarie kursverksamheten anordnas två extra avdelningssköterskekurser, en extra lärarkurs i Stockholm med början våren 1962 samt en preparandkurs och finner det även i och för sig angeläget att ytterligare en husmoderskurs anordnas. Med hänsyn till den alltjämt bestående lärarbristen bör emellertid denna extrakurs, om så befinnes lämpligt ur rekryterings- eller andra synpunkter, få utbytas mot ytterligare en lärarkurs. I så fall bör ytterligare en avdelningssköterskekurs anordnas. Vidare föreslås, att även under nästa budgetår anordnas en extra lärarkurs i Göteborg.

För den föreslagna omfattningen av verksamheten under nästa budgetår anses det nödvändigt med ytterligare en studieledare i Ag 19 under hela budgetåret 1961/62. Därjämte beräknas för den extra lärarkursen i Göteborg omkring 20 000 kronor för arvoden åt tillfälliga lärare.

Beträffande narkoskursen anser departementschefen önskvärt att viss jämsidesundervisning bedrives, vilket torde kunna ske inom ramen för det belopp för arvoden åt tillfälliga lärare som föreslås i det följande.

Vad sålunda föreslagits föranleder en ökad medelsanvisning med 43 000 kronor. Den automatiska utgiftsstegringen för lönegrads- och löneklass-uppflyttningar m. m. beräknas till 112 000 kronor. Anslaget uppräknas alltså med 155 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	6 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare m. m., <i>förslagsvis</i>	218 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	219 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	63 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 000
	Summa kronor 510 000;

b) till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 510 000 kronor.

94:o) Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 304 och 305), vilket innebär en uppräkningsanslag med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 52 000 kronor.

95:o) Utbildning av viss sjukvårdspersonal. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 305—312), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär en med 54 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till Utbildning av viss sjukvårdspersonal för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 131 000 kronor.

96:o) **Utbildningskurser i arbetsterapi.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, s. 312 och 313), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildningskurser i arbetsterapi* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 27 000 kronor.

97:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 110, s. 313 och 314) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för statsbidrag till distriktsvård, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960, dels ock till Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kronor.

Departementschefen anför att enligt gällande grunder för statsbidrag till distriktsvård utgår bidraget till distriktssköterskornas löner med hälften av en i författningen fastställd minimilön. Dessa bestämmelser har fortlöpande ändrats i överensstämmelse med de höjningar av distriktssköterskornas löner som genomförts. Avtal har nu träffats om höjning fr. o. m. den 1 januari 1960 av dessa befattningshavares löner från lönegrad A 11 till A 12. I enlighet härmed bör alltså statsbidragsgrunderna ändras på motsvarande sätt. Samtidigt anses minimilönsbestämmelserna böra slopas. Därest riksdagen ej har någon erinran häremot föreslås det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter som erfordras härför. Samma princip bör i så fall tillämpas beträffande de statsbidrag inom närliggande områden, som också är anknutna till befattningshavarnas löneförmåner, nämligen barnmorskeväsendet, mödra- och barnavården samt dispensärvården. De ändrade bestämmelserna anses med hänsyn till tidpunkten för det nya avtalets tillämpning böra få gälla retroaktivt fr. o. m. den 1 januari 1960.

Anslaget föreslås uppräknat med 2 000 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot att gällande grunder för statsbidrag till distriktsvård på grund av höjningen av distriktssköterskornas löner ändras på sätt departementschefen förordat. Inte heller har utskottet någon erinran mot att samma princip tillämpas beträffande de statsbidrag till närliggande områden, som också är anknutna till befattningshavarnas löneförmåner och som behandlas av utskottet i det följande.

Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade ändrade grunderna för statsbidrag till distriktsvård, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 000 kronor.

98:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 315 och 316), vilket innebär slopande av minimilönsbestämmelserna och en med 100 000 kronor ökad medelsanvisning, får utskottet — under hänvisning till vad utskottet anfört under nästföregående punkt — hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade ändrade grunderna för statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kronor.

99:o) **Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 112, s. 316—319) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960, dels ock till *Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 7 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 900 000 kronor.

De heltidsanställda sjuksköterskorna och barnmorskorna vid mödra- och barnavårdscentralerna har efter förhandlingar uppflyttats en lönegrad. Höjningen av lönerna anses böra medföra motsvarande ändring av statsbidragsgrunderna. I överensstämmelse med vad departementschefen föreslagit beträffande bl. a. statsbidraget till distriktssköterskornas löner bör samtidigt minimilönsbestämmelserna slopas.

I detta sammanhang anmäles, att medicinalstyrelsen på grundval av en rekommendation från Nordiska rådet genom beslut den 21 oktober 1960 bemyndigats att i vissa fall meddela begränsad behörighet för finska och norska läkare att utöva läkaryrket i rikets gränstrakter. I skrivelse den 18 november 1960 har medicinalstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte förklara hinder icke möta för tillämpning å den finska och norska gränsbefolkningen av dels kungörelsen den 15 juni 1944 angående statsbidrag

till förebyggande mödra- och barnavård, dels kungörelsen den 5 december 1951 med tillämpningsföreskrifter till lagen om ympning mot smittkoppor, dels kungörelsen den 18 maj 1945 angående frivillig skyddsympning mot difteri, dels kungörelsen den 18 juni 1937 angående statsbidrag till dispenserverksamhet för tuberkulosens bekämpande, dels ock Kungl. brevet den 31 maj 1946 angående statsbidrag till allmän skärmbildsundersökning. Därjämte hemställer medicinalstyrelsen, att Kungl. Maj:t vid utfärdandet av föreskrifter rörande styrelsens disposition av förslagsanslaget till skyddsympning mot polio måtte medgiva, att den finska och norska gränsbefolkningen efter styrelsens prövning må lika med svenska medborgare omfattas av ympningsprogrammet.

Enligt departementschefens mening är det angeläget, att det medicinska gränssamarbetet snarast möjligt realiseras såväl när det gäller kroppssjukvården som den förebyggande vården i gränstrakterna. Motsvarande åtgärder beträffande den förebyggande vården är avsedda att vidtagas även av Finlands och Norges regeringar. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att taga närmare ställning till nu berörda spörsmål.

Anslaget föreslås uppfört med 7 700 000 kronor, vilket innebär en ökning med 800 000 kronor.

Utskottet har under punkten 97 tillstyrkt den av departementschefen förordade ändringen av för detta område gällande statsbidragsgrunder. Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade ändrade grunder för bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960;

b) till *Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 7 700 000 kronor.

100:o) **Läkemedel åt vissa kvinnor och barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 113, s. 319 och 320) föreslagit riksdagen att till **Läkemedel åt vissa kvinnor och barn** för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 600 000 kronor.

Departementschefen förordar, att anslaget för nästa budgetår höjes med 100 000 kronor. Departementschefen förutsätter emellertid att styrelsens undersökning rörande behovet av anslaget hinner slutföras i sådan tid att

ställning härtill kan tagas vid prövningen av medelsbehovet för budgetåret 1962/63.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen men förutsätter i likhet med departementschefen, att den av medicinalstyrelsen igångsätta undersökningen, om och i vad mån särskilda medel för ifrågavarande ändamål alltjämt behöver anvisas, slutföres i sådan tid att ställning härtill kan tagas vid prövningen av medelsbehovet för budgetåret 1962/63.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Läkemedel åt vissa kvinnor och barn* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

101:o) **Abortförebyggande åtgärder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 320 och 321), vilket innebär en med 30 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Abortförebyggande åtgärder* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

102:o) **Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115, s. 322) och under erinran att något anslag för ifrågavarande ändamål ej finns upptaget i gällande riksstat, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

103:o) **Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, s. 322 och 323), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

104:o) **Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 323 och 324), vilket innebär en uppräkning av anslaget med 260 000 kronor, får utskottet — under hänvisning till vad utskottet anför under nästföljande punkt — hemställa,

att riksdagen må till *Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

105:o) **Bidrag till driften av folktandvården.** Kungl. Maj:t har (punkt 118, s. 324—345) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för organisationen av folktandvården och för utdelning av stipendier till blivande distriktstandläkare m. fl., dels ock till Bidrag till driften av folktandvården för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 500 000 kronor.

Med skrivelse den 9 december 1959 har 1957 års folktandvårdssakkunniga avgivit betänkande angående folktandvården. En redogörelse för de sakkunnigas betänkande och däröver avgivna yttranden finnes intagen i propositionen (s. 325—341), till vilken torde få hänvisas.

De sakkunniga har funnit, att den nuvarande målsättningen för folktandvården alltjämt bör gälla. Folktandvården bör alltså även i fortsättningen i princip stå öppen för alla. Även för egen del anser departementschefen, att det icke skulle vara försvarligt att förbehålla folktandvårdens knappa resurser för vissa patientkategorier.

I likhet med de sakkunniga anser departementschefen angeläget att försöka minska eller i varje fall hejda ökningen av tandrötan och andra tandsjukdomar. Särskilt synes det viktigt att påverka de unga föräldrarna — i synnerhet mödrarna — och barnen i fråga om kostvanor och munhygien. För att medicinalstyrelsen skall kunna utvidga och intensifiera detta upplysningsarbete tillstyrkes, att 100 000 kronor ställes till styrelsens förfogande för ändamålet. Beloppet bör i enlighet med vad förut anförts anvisas under medicinalstyrelsens omkostnadsanslag. I detta sammanhang framhålls angelägenheten av att såväl skolorna som organen för den förebyggande mödravården ytterligare intensifierar sina insatser i fråga om den förebyggande tandvården. Även folktandvårdens egna resurser bör givetvis engageras i propagandaverksamheten. Departementschefen anser därför önskvärt att tandvårdsinspektörerna får biträdande tandvårdsinspektörer som hjälp i denna verksamhet i mån av tillgång på härför kvalificerad arbetskraft. Det torde emellertid ankomma på huvudmännen själva att besluta i denna fråga.

Enligt departementschefens mening är en viss höjning av stipendiernas storlek motiverad, och han förordar sålunda, att stipendiebeloppet höjes med 500 kronor till 2 500 kronor. Vidare föreslås, att antalet stipendier ökas från 250 till 300. Det föreslås ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de ytterligare ändringar av stipendieföreskrifterna, som må befinnas erforderliga.

Departementschefen anser i likhet med de sakkunniga, att tiden nu är mogen för att borttaga bestämmelserna om minst 42 timmars arbetstid i veckan för tandläkare. Sannolikt skulle man genom att införa deltids-tjänster kunna locka t. ex. gifta kvinnliga tandläkare att åtaga sig tjänst-

göring inom folktandvården. Departementschefen förordar därför, att inrättande av deltidstjänster eller avkortning av arbetstiden i fortsättningen får bli en förhandlingsfråga mellan huvudmännen och tandläkarna. Beträffande den speciella frågan om tandläkares rätt att utöva enskild praktik anser departementschefen emellertid att i princip bör gälla förbud här emot. För tandläkare, som sysslar med enbart barn- eller ungdomstandvård inom folktandvården, anses dock huvudmannen efter särskild prövning böra kunna lämna medgivande att utöva privatpraktik.

För att ytterligare öka rekryteringsmöjligheterna föreslår de sakkunniga att flera befordringstjänster för tandläkare inrättas. F. n. må förste distrikts-tandläkare finnas endast vid tandpoliklinik med mer än tre tandläkare. Det synes enligt departementschefens mening kunna överlämnas åt huvudmännen att själva bestämma antalet befordringstjänster. Det föreslås därför, att villkoren för inrättande av dylika tjänster slopas.

Som ett försök att lösa den svåra frågan om en utvidgning av ungdoms-tandvården har de sakkunniga — ehuru med tvekan — föreslagit, att den avgiftsfria barntandvården, som nu åtnjutes av barn upp till 15 år, skall utsträckas att avse även 16-åringar. Även för egen del finner departementschefen i och för sig starka skäl tala för en sådan utökning av barntandvården. Med hänsyn till att tandvården för nuvarande barngrupper på många håll inte är fullständigt utbyggd och då behovet av tandläkare icke torde kunna tillgodoses ännu på lång tid, anser han sig emellertid inte kunna tillstyrka detta förslag.

Departementschefen förordar, att medicinalstyrelsen bemyndigas medgiva förtursrätt för 16—19-åringar inom visst område. Förutsättning här för bör dock vara, att ytterligare tandläkararbetskraft kan ställas till förfogande för detta ändamål, t. ex. genom införandet av deltidstjänster eller eljest.

Nu gällande bestämmelser om rabatt med 25 procent å folktandvårds-taxan för ungdomar i ifrågavarande åldersgrupper bör i enlighet med de sakkunnigas förslag bibehållas även i fortsättningen. Departementschefen biträder även förslaget om slopande av kravet på tidigare genomförd fullständig behandling för erhållande av rabatt.

Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas till 11 000 000 kronor, vilket innebär vid oförändrade bidragsgrunder en ökning med 500 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Boman* (I: 430) och den andra inom andra kammaren av herrar *Kärrlander* och *Svensson* i Stenkyrka (II: 504), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att den organiserade (avgiftsfria) barntandvården skall avse tandvård, som meddelas intill utgången av det kalenderår, varunder barnet fyller 16 år,

dels ock en inom första kammaren av fröken Nordström och fru Segerstedt Wiberg väckt motion (I: 438), vari föreslagits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådan ändring av kungörelsen angående statsbidrag till folktandvård att barntandvården kommer att omfatta barn till och med det kalenderår då de fyller 16 år.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 504 och I: 438.

Utskottet. 1957 års folktandvårdssakkunniga har haft i uppdrag att undersöka vilka åtgärder som borde vidtagas i syfte att stimulera rekryteringen av tandläkare till folktandvården, varvid frågan om inrättande av fasta deltidstjänster borde upptagas till förnyad förutsättningslös prövning. Vidare har de sakkunniga haft i uppdrag att ingående undersöka möjligheterna att utöka tandvården för ungdom i åldern 16—19 år. Slutligen har till de sakkunniga överlämnats vissa statsbidrags- och organisationsfrågor för närmare övervägande.

Departementschefens ställningstagande till de sakkunnigas olika förslag liksom vad i övrigt anförts i propositionen kan utskottet biträda. I detta sammanhang vill utskottet erinra om att utskottet vid sin behandling av anslagen till Medicinalstyrelsen: Omkostnader och Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl. tillstyrkt en medelsanvisning av 100 000 kronor till kariesförebyggande verksamhet respektive höjning av nuvarande stipendiebelopp och ökning av antalet stipendier.

De sakkunniga har med stor tvekan förordat en utvidgning av ungdomstandvården på så sätt, att den avgiftsfria barntandvården, som nu åtnjutes av barn upp till 15 år, skall utsträckas till att avse även 16-åringar, vilket förslag dock icke tillstyrkts av departementschefen. I motionerna I: 430 och II: 504 samt I: 438 hemställs att de sakkunnigas förslag i detta hänseende genomföres. Även om i och för sig starka skäl anförts av de sakkunniga för en sådan utvidgning av barntandvården vill emellertid utskottet i likhet med departementschefen inte tillstyrka detta så länge tandvården för nuvarande barngrupper på många håll inte är fullständigt utbyggd och då behovet av tandläkare icke beräknas kunna tillgodoses ännu på lång tid. Utskottet, som vidare vill erinra om att frågan om en avlösning av statsbidragen till folktandvården är föremål för övervägande inom kroppssjukvårdens statsbidragsutredning, avstyrker därför förevarande motioner.

Då utskottet i övrigt icke funnit anledning till särskilt uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 430 och II: 504 samt I: 438 godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade ändrade grunderna

för organisationen av folktandvården och för utdelning av stipendier till blivande distriktstandläkare m. fl.;

b) till *Bidrag till driften av folktandvården* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 000 kronor.

106:o) *Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, s. 345 och 346), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

107:o) *Utbildningskurs för vissa utländska tandläkare*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 346 och 347), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildningskurs för vissa utländska tandläkare* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 46 000 kronor.

108:o) *Understödjande av dispensärverksamhet m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 121, s. 347—350) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för statsbidrag till dispensärverksamhet för tuberkulosens bekämpande, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960, dels ock till *Understödjande av dispensärverksamhet m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 500 000 kronor.

Vissa läkares och dispensärsköterskors lönegradsplacering har höjts. Statsbidragsbestämmelserna bör anpassas härefter. I överensstämmelse med vad föreslagits under anslagspunkten *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* bör minimilönsbestämmelserna slopas.

Med hänsyn till att såväl antalet studenter som antalet utförda dispenserundersökningar kraftigt ökat vid studentkårerna i Stockholm, Göteborg, Uppsala och Lund anser departementschefen, att det statliga bidraget till ifrågavarande dispensärverksamhet bör höjas. För att förenkla administrationen av statsbidragen förordas att dessa får utgå med bestämda belopp till varje studentkår, varvid nuvarande bestämmelser om visst bidrag per undersökt student bör slopas. Det föreslås, att bidragen bestämmas till för Stockholm 25 000 kronor, för Lund och Uppsala vardera 10 000 kronor samt

för Göteborg 7 000 kronor. Sammanlagt skulle bidragen alltså uppgå till 52 000 kronor, vilket innebär en ökning med 25 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört vid sin behandling i det föregående av anslaget till Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m. tillstyrker utskottet, att statsbidragsbestämmelserna på förevarande område anpassas efter den ändrade lönegradsplaceringen för vissa läkare och dispensärsköterskor.

Med godtagande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordade ändrade grunderna för statsbidrag till dispensärverksamhet för tuberkulosens bekämpande, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1960;

b) till *Understödjande av dispensärverksamhet m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 700 000 kronor.

109:o) **Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122, s. 350—352), vilket innebär en med 35 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmän skärmbildsundersökning: Lokala undersökningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 525 000 kronor.

110:o) **Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123, s. 352—354), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 61 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för medicinalstyrelsens skärmbildscentral, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Stat

Avlöningar

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	421 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	121 000
3. Kompensation för höjda folkpensions- avgifter, <i>förslagsvis</i>	8 000 550 000

Omkostnader

Omkostnader, förslagsvis	30 000
--------------------------	--------

 Summa kronor 580 000;

b) till *Allmän skärmbildsundersökning: Medicinalstyrelsens skärmbildscentral* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 580 000 kronor.

111:o) *Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 354 och 355), vilket innebär en höjning av anslaget med 75 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

112:o) *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar*. Kungl. Maj:t har (punkt 125, s. 355—358) föreslagit riksdagen att till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 100 000 kronor.

Antalet nyanmälda fall av könssjukdomar har den senaste tiden ökat oroväckande. I synnerhet synes gonorréfrekvensen visa betydande stegring. Då det är angeläget att söka minska sjukdomsfrekvensen, tillstyrker departementschefen en undersökning angående gonokockernas penicillinkänslighet. Ersättningen för utförande av dessa resistensbestämningar beräknas till 8 kronor per prov. Med denna utgångspunkt uppskattas kostnaderna för undersökningen till cirka 80 000 kronor.

I enlighet med bestämmelserna angående ersättning av statsmedel för läkarundersökningar m. m. enligt lagen angående åtgärder mot utbredande av könssjukdomar utgår ersättning till tjänsteläkare för undersökning och behandling enligt vissa grunder, varvid särskilda maximeringsregler gäller. I syfte att minska kontrollarbetet både för läkaren och medicinalstyrelsen förordas, att maximeringsbestämmelserna slopas. Någon kostnadsökning av betydelse torde icke uppkomma.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor.

113:o) **Skyddsympning mot difteri.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 358 och 359), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddsympning mot difteri* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

114:o) **Skyddsympning mot polio.** Kungl. Maj:t har (punkt 127, s. 359—365) föreslagit riksdagen att till *Skyddsympning mot polio* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 000 000 kronor.

Vaccineringen mot polio har under åren 1957—1960 omfattat i runt tal 2,75 miljoner personer. Anslutningen bland barnen har varit god och torde uppgå till över 90 procent. Bland de vuxna har anslutningen varit sämre; endast hälften av det beräknade antalet eller omkring 400 000 har begagnat tillfället att erhålla ympskydd.

Sedan vaccineringarna började har antalet poliofall — som under epidemin 1953 och 1954 uppgick till drygt 3 400 fall — minskat högst avsevärt. 1958 inträffade sålunda 158 fall, 1959 25 fall och 1960 endast 9 fall.

Enligt medicinalstyrelsens förslag skulle vaccinering med levande vaccin påbörjas innevarande budgetår i Norrbottens län, där samtliga skolbarn — cirka 48 000 — skulle vaccineras. Dessförinnan måste barnens närmaste omgivning — uppskattningsvis 125 000 personer i årsklasserna födda 1910—1943 — skyddas genom två injektioner med avdödat vaccin. Inom landet i övrigt planeras nyympningar med avdödat vaccin för dels barn födda 1/7 1959—30/6 1960, dels de barn, som inte begagnat sig av tidigare tillfällen till ympning, dels gravida kvinnor, dels ock 1,2 miljoner personer bland övriga vuxna inom årsklasserna födda 1943—1910. Slutligen skall en tredje injektion ges till dem som ympats våren 1960.

För nästa budgetår föreslår medicinalstyrelsen, att samtliga skolbarn i landet — cirka 850 000 — skall vaccineras med levande vaccin. Därjämte föreslås att resterande antal vuxna — cirka 1 miljon — samt en årsklass småbarn och resterande skolbarn nyympas med avdödat vaccin. Vidare bör de som ympats våren 1961 erhålla en tredje injektion.

Anslutningen bland de vuxna har vid de hittills genomförda ympningarna varit otillfredsställande. Departementschefen anser det emellertid ytterst angeläget att samtliga vuxna personer födda 1910 eller senare snarast möjligt erhåller ett grundläggande ympskydd mot polio genom avdödat vaccin. Därigenom skapas också underlag för senare vaccinering med levande vaccin. För att underlätta och förenkla organisationen av massympningar av berörda åldersgrupper bör ympningen i fortsättningen ges avgiftsfritt och staten bör påtaga sig denna kostnad. I enlighet härmed har departementschefen för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att medicinalstyrelsens planerade

ympningar med avdödat vaccin skall ske avgiftsfritt redan under innevarande budgetår. Kostnaderna härför beräknas till i runt tal 3,5 miljoner kronor under förevarande anslag. Vaccinkostnaden uppgår till cirka 5,5 miljoner kronor. Vad det levande vaccinet beträffar är departementschefen emellertid inte beredd att nu taga ställning till när vaccinering med detta i större skala bör igångsättas. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att när så befinnes lämpligt besluta i vilken omfattning och takt vaccinering med levande vaccin skall ske. Självfallet bör även denna vaccinering vara frivillig.

För nästa budgetår anses ympningarna med avdödat vaccin av vuxna personer födda 1910 eller senare om möjligt böra fullständigt genomföras även som ympningen av övriga kategorier i enlighet med medicinalstyrelsens förslag. Kostnaderna för detta vaccineringsprogram beräknas — under förutsättning att inga avgifter uttages — till sammanlagt i runt tal 4 miljoner kronor under förevarande anslag, varav för ersättning till ympare m. fl. cirka 3 800 000 kronor, för ympares resor och ersättning till övervakare 50 000 kronor, för ersättning för blodprov m. m. 20 000 kronor samt för trycksaker och propaganda 70 000 kronor. Vaccinkostnaden kan beräknas till i runt tal 5,5 miljoner kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag att hela befolkningen upp till 50-årsåldern i fortsättningen erhåller kostnadsfri skyddsympning mot polio.

Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddsympning mot polio* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

115:o) Yrkesmedicinska centralen. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, s. 365 och 366), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 27 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för yrkesmedicinska centralen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Stat

Avlöningar

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	166 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	39 000
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	3 000 208 000

Omkostnader

Omkostnader, *förslagsvis* 46 000

Summa kronor 254 000;

b) till *Yrkesmedicinska centralen* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 254 000 kronor.

116:o) **Bidrag till forskningsverksamhet på yrkesmedicinens område.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, s. 367), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till forskningsverksamhet på yrkesmedicinens område* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

117:o) **Ambulans- och räddningsflygtjänst.** Kungl. Maj:t har (punkt 130, s. 367—370) föreslagit riksdagen att till Ambulans- och räddningsflygtjänst för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 680 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 650 000 kronor.

Luftfartsstyrelsen har för innevarande budgetår träffat avtal med aktiebolaget Lapplandsflyg om utförande av ambulans- och räddningsflygningar i Norrbottens och Västerbottens län. Inom Norrbottens län utföres flygningarna med helikopter eller konventionellt flygplan — det som i varje särskilt fall anses lämpligast. Under vissa tider skall dock alltid helikopter stå till förfogande. Bolaget erhåller ett visst belopp per flygtimme — varvid en minimiersättning om 80 000 kronor per år garanteras — samt en fast jourersättning med 81 500 kronor per år.

Västerbottens län har erhållit den fasta helikopterstation, varom beslut fattades av 1960 års riksdag. Bolaget erhåller viss ersättning per flygtimme, dock minst 35 000 kronor per år, samt omkring 120 000 kronor i fast jourersättning.

För Jämtlands län har avtal träffats med firma Jämtlands aero i överensstämmelse med tidigare gällande grunder.

Beträffande Stockholmsområdet och landet i övrigt har luftfartsstyrelsen överenskommit med Ostermans aero aktiebolag samt med förenämnda två flygföretag om utförande av ambulans- och räddningsflygningar. Ersättningen har därvid bestämts i anslutning till i det föregående redovisade grunder. Överenskommelser har också träffats om flygtimpris vid sporadiska dylika flygningar.

Departementschefen beräknar för verksamheten i Norrbottens och Västerbottens län 165 000 resp. 160 000 kronor, för verksamheten i Stockholmsområdet och landet i övrigt 210 000 kronor samt för annan flygverksamhet omkring 145 000 kronor.

Utskottet. Departementschefens redovisning av nya avtal beträffande den fortsatta ambulans- och räddningsflygtjänsten har inte föranlett erinran eller särskilt uttalande från utskottets sida.

Da även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ambulans- och räddningsflygtjänst* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 680 000 kronor.

118:o) *Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131, s. 370—376), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

119:o) *Ersättning vid vissa ingripanden i hälsovårdens intresse.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, s. 376), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning vid vissa ingripanden i hälsovårdens intresse* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

120:o) *Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, s. 376—378), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär en med 20 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

121:o) *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 134, s. 378 och 379) föreslagit riksdagen att till *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Uppkommande vårdkostnader för samtliga här mottagna sjuka flyktingar bör även under nästa budgetår bestridas från förevarande anslag. Departementschefen förutsätter vidare, att Kungl. Maj:t i enlighet med hittills tillämpade principer även i fortsättningen skall kunna besluta om överförande till Sverige av sjuka flyktingar och deras anhöriga.

Medelsanvisningen för ändamålet uppskattas till oförändrat belopp, 1 500 000 kronor.

Utskottet tillstyrker, att Kungl. Maj:t erhåller befogenhet att även i fortsättningen i enlighet med hittills tillämpade principer besluta om överförande till Sverige av sjuka flyktingar och deras anhöriga. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot att förevarande anslag uppföres med oförändrat 1 500 000 kronor, förutsätter emellertid liksom tidigare, att verksamheten tills vidare så planeras, att belastningen på anslaget, därest något oförutsett icke inträffar, i varje fall i stort sett kan beräknas hålla sig inom denna ram.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

122:o) *Bidrag till världshälsovärdsorganisationen m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 135, s. 379—382) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till världshälsovärdsorganisationen m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 360 000 kronor.

I gällande riksstat är för ändamålet upptaget ett förslagsanslag av 1 240 000 kronor.

För Sveriges bidrag till världshälsovärdsorganisationen beräknas i runt tal 1 245 000 kronor. Vidare bör anvisas omkring 15 000 kronor för bestridande av kostnaderna för resor och mistad lön åt svenska representanter vid världshälsovärdsorganisationens femtonde möte år 1962 samt vid sammanträde med organisationens regionala kommittéer och övriga organ eller eljest i organisationens regi.

För nämnden för internationella hälsovårdsärenden beräknar departementschefen 21 600 kronor, vilket innebär en höjning med 2 000 kronor.

De nordiska hälsovårdskurserna i Göteborg anses under nästa budgetår böra bedrivas i oförändrad omfattning. För ändamålet beräknas omkring 71 000 kronor.

Vissa kostnader för Sveriges deltagande i nordiska metodikkommittén för livsmedel liksom sådana kostnader för av världshälsovärdsorganisationen här anordnade kurser, som skäligen bör bestridas av Sverige, föreslås liksom för innevarande budgetår efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall få bestridas från anslaget.

Med hänsyn till det anförda uppföres anslaget med avrundat 1 360 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anförde och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 360 000 kronor.

123:o) *Vissa internationella resor.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 382 och 383) och under erinran att för ändamålet för innevarande år anvisats ett reservationsanslag av 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa internationella resor* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

124:o) *Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, s. 383), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 2 600 000 kronor.

Polisväsendet

125:o) *Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 152, s. 414—417) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl., som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statspolisintendenten m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 742 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 498 000 kronor.

Med hänsyn till storleken av motorfordonsbeståndet vid avdelningen i Malmö föreslår departementschefen, att medel ställes till statspolisintendentens förfogande för att möjliggöra anställande av ett garagebiträde mot arvode motsvarande löneklass 7. Det föreslås jämväl att de arvoden som f. n. utgår till garagebiträden i Stockholm och Göteborg beräknas på enahanda

sätt. Vidare förordas inrättande av en tjänst som kanslibitråde i A 7 och tre tjänster som kontorsbiträde vid ordningsstatspolisen samt två tjänster som kanslibitråde vid kriminalstatspolisen.

Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången uppföres fyra kontorsbiträden på ordinarie stat.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med 82 200 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftstegringen för löneklassuppflyttningar m. m. med 161 800 kronor. På grund härav uppräknas anslaget med 244 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl., som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statspolisintendenten m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöning till statspolisintendenten samt kostnader för hans pensionering, <i>förslagsvis</i>	58 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	285 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 006 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	368 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	25 000

Summa kronor 1 742 000;

c) till Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 742 000 kronor, därav 570 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

126:o) Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m. Kungl. Maj:t har (punkt 153, s. 417 och 418) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 958 000 kronor, därav 1 758 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 554 000 kronor.

Med utgångspunkt från vad i det följande förordas i fråga om ytter-

ligare utbyggnad av ordningsstatspolisen tillstyrker departementschefen, att för utökning av ordningsstatspolisens motorfordonspark beräknas ett belopp av 340 000 kronor, motsvarande inköpskostnaden för 20 medelstora bilar. Vidare föreslås, att för nästa budgetår medel beräknas för anskaffande av 25 motorcyklar till en kostnad av 157 000 kronor. Vad angår kriminalstatspolisens fordonbestånd föreslås inköp av 3 mindre bilar. Kostnaden härför uppskattas till 37 000 kronor. För förnyelse av bilar och motorcyklar beräknas ett belopp av i runt tal 1 400 000 kronor. I enlighet med det anförda skulle för inköp av motorfordon åtgå 1 934 000 (+ 404 000) kronor

För inköp av rindhästar m. m. och av polishundar anses böra anvisas 22 000 (+ 1 000) resp. 2 000 (— 1 000) kronor.

Vid bifall till nu framlagda förslag skulle anslaget för nästa budgetår upptagas till 1 958 000 (+ 404 000) kronor.

Utskottet, som under punkten 128 tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om ytterligare utbyggnad av statspolisorganisationen, har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 1 958 000 kronor, därav 1 758 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

127:o) *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 154, s. 419—421) föreslagit riksdagen att till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 950 000 kronor, därav 3 260 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 634 000 kronor.

Anslagsposten till underhåll och vård av vissa av statspolisens hästar m. m. upptager departementschefen till 40 000 (+ 5 000) kronor. Anslagsposten till polishundorganisationen uppräknas med 4 000 kronor. Till underhåll och drift av motorfordon m. m. beräknas 2 960 000 (+ 160 000) kronor. Anslagsposten till underhåll och vård av statspolisens rörliga radioanläggningar uppräknas med 70 000 kronor. Anslagsposten till expeditionskostnader uppföres med 700 000 (+ 75 000) kronor. Anslagsposten till sjukvård m. m. uppräknas med 2 000 kronor.

Vid bifall till förslagen bör anslaget bestämmas till 3 950 000 (+ 316 000) kronor.

Utskottet. Med beaktande av att utskottet under nästföljande punkt tillstyrker en ytterligare förstärkning av statspolisen kan anslagsberäkningen av utskottet godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditjonskostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 950 000 kronor, därav 3 260 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

128:o) *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten.* Kungl. Maj:t har (punkt 155, s. 421—425) föreslagit riksdagen att till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 25 105 000 kronor, därav 16 548 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 22 000 000 kronor.

Departementschefen föreslår, att utökningen av ordningsstatspolisen för nästa budgetår bestämmes till 40 man, varav 4 förste polisassistenter och 36 förste poliskonstaplar och konstaplar. Med sikte på att i första hand förbättra trafikövervakningen vid riksvägarna 1, 2 och 4 förordas, att de föreslagna tjänsterna fördelas på ordningssektionerna i Nyköping, Linköping, Norrköping, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Halmstad, Borås och Luleå. Det bör emellertid vara möjligt att, för den händelse den fortsatta utvecklingen ger anledning härtill, lägga förstärkningen på andra förläggningsstäder. Utgiftsökningen i anledning av denna förstärkning beräknas till i runt tal 860 000 kronor.

Det föreslås att en poliskommissarietjänst i Ao 19 vid statspolisavdelningen i Luleå uppflyttas till Ao 21 och att en förste polisassistenttjänst i Ao 15 vid statspolisavdelningen i Jönköping uppflyttas till Ao 17.

Den totala utgiftsökningen för hyra för stall och garage samt för expeditjonslokaler m. m. uppskattas till 19 500 resp. 113 000 kronor.

För underhåll och vård av statspolisens hästar beräknas en kostnadsökning med 3 700 kronor.

Såsom automatisk ökning på anslaget tillkommer ett belopp av i runt tal 2 102 000 kronor.

Slutligen förordas att nu gällande bestämmelser för beräkning av ersättning för pensioneringskostnad åt stad, som har att tillhandahålla statspolis, förlänges att gälla även för år 1962.

Hela medelsbehovet för nästa budgetår skulle i enlighet med det anförda uppgå till avrundat 25 105 000 (+ 3 105 000) kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *Kellgren* och *Lindkvist* väckt motion (II: 121),

vari hemställt, att riksdagen vid behandlingen av anslagen till statspolisorganisationen beaktar i motionen omnämnd olikhet i tjänstehänseende för statskriminalavdelningens del i Stockholm.

Beträffande motiveringen för yrkandet torde få hänvisas till motionen.

Utskottet har, mot bakgrunden av den snabbt ökande trafikintensiteten och därmed ökat behov av effektiv trafikövervakning, inte funnit anledning till erinran mot att ordningsstatspolisen utökas med 40 tjänster. Även anslagsberäkningen i övrigt kan av utskottet godtagas.

Vidkommande yrkandet i motionen II: 121 om en förbättring av befordringsmöjligheterna vid statskriminalavdelningen i Stockholm bör detta spörsmål enligt utskottets mening i första hand betraktas som en förhandlingsfråga. Utskottet finner därför motionen icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 25 105 000 kronor, därav 16 548 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

II. att motionen II: 121 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

129:o) *Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 156, s. 426 och 427), vilket i fråga om anslagsberäkningen innebär en med 137 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 337 000 kronor, därav 309 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

130:o) *Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt 157, s. 427 och 428) föreslagit riksdagen att till *Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 10 435 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 9 560 000 kronor.

Departementschefen förordar, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 10 435 000 (+ 875 000) kronor. Därvid har på framställning av länsstyrelsen i Norrbottens län även beräknats medel för vissa särskilda uppgif-

ter inom länet. I övrigt hänför sig ökningen huvudsakligen till kostnader av automatisk natur. På Kungl. Maj:t anses böra ankomma att vidtaga sådana jämkningar i den avsedda organisationen, som må finnas påkallade.

Utskottet, som under ärendets behandling inhämtat närmare upplysningar rörande innebörden av förslagen under förevarande punkt, har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 10 435 000 kronor.

131:o) *Norrbottnens statliga poliskår: Avlöningar.* Kungl. Maj:t har (punkt 158, s. 428 och 429) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Norrbottens statliga poliskår, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Norrbottens statliga poliskår, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Norrbottens statliga poliskår: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 773 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 684 000 kronor.

Anslaget uppräknas med 7 200 kronor för personalförstärkning och löne-reglering. Därjämte föreslås att en förste poliskonstapelstjänst i Ao 12 vid ordningsavdelningen utbytes mot en förste polisassistenttjänst i Ao 15. Detta medför ökat medelsbehov med 2 700 kronor. Den automatiska utgiftsstegringen för löneklassuppflyttningar m. m. beräknas till 124 000 kronor. Såsom ersättning från Bodens stad räknas med ett belopp av 410 400 kronor, vilket medför ett minskat medelsbehov för nästa budgetår av 44 900 kronor. Avlöningsanslaget i dess helhet beräknas till 773 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Norrbottens statliga poliskår, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för Norrbottens statliga poliskår, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	658 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	254 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	252 400
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	19 000
	<hr/>
	Summa kronor 1 183 400

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från Bodens stad	410 400
	<hr/>
	Summa kronor 773 000;

c) till *Norrbottnens statliga poliskår*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 773 000 kronor.

132:o) *Norrbottnens statliga poliskår*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159, s. 429 och 430), vilket innebär en minskning av anslaget med 44 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Norrbottnens statliga poliskår*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 267 000 kronor.

133:o) *Statens kriminaltekniska anstalt*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 162, s. 431—433) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens kriminaltekniska anstalt, som föranledes av vad departementschefen förordad, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till Statens kriminaltekniska anstalt: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 338 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 173 000 kronor.

Departementschefen föreslår anvisande av 10 000 kronor för anställande av biträdeshjälper.

Under återopande av vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås, att en byråingenjör i Ao 19 vid brandtekniska laboratoriet uppflyttas till förste byråingenjör i Ao 21.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med 11 500 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftstegringen med 153 500 kronor. På grund härav uppräknas anslaget med 165 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmält förslag om viss lönegradsuppflyttning.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens kriminaltekniska anstalt, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	295 000
2. Arvoden till styrelsens ledamöter, <i>förslagsvis</i>	700
3. Ersättningar till experter, <i>förslagsvis</i>	5 000
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal	734 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	282 300
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	21 000

Summa kronor 1 338 000;

c) till *Statens kriminaltekniska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 338 000 kronor.

134:o) *Statens kriminaltekniska anstalt*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 163, s. 433 och 434), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 33 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens kriminaltekniska anstalt*: Omkostnader för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 736 000 kronor.

135:o) Bidrag till reservpolisorganisationen m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165, s. 435), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

136:o) **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 167, s. 435 och 436) föreslagit riksdagen att till Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Länsstyrelsen i Stockholms län hemställer i skrivelse den 30 augusti 1960 om anvisande av medel för upprättande av en passkontroll- och bevakningsorganisation på Arlanda flygplats. Enligt förslaget bör organisationen omfatta 8 polismän, anställda jämlikt 4 § polislagen, samt biträdespersonal. Ett genomförande av förslaget har beräknats föranleda en kostnadsökning för statsverket med lägst 162 000 kronor per år. Över framställningen har yttranden avgivits av statskontoret, statspolisintendenten och polisväsendets organisationsnämnd.

För egen del anser departementschefen sig icke f. n. kunna tillstyrka en fast passkontroll- och bevakningsorganisation på Arlanda. Länsstyrelsen i Stockholms län torde tillsvidare — i likhet med vad som hittills skett — bemyndigas att jämlikt 7 § 1 mom. länsstyrelseinstruktionen förordna extra polismän för ombesörjande av ifrågavarande passkontroll. Därest utvecklingen skulle medföra ett oundgängligt behov av permanenta tjänster för ifrågavarande verksamhet, förutsättes, att Kungl. Maj:t i förekommande fall skall äga besluta om inrättande av vissa polismanstjänster jämlikt 4 § polislagen.

Anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit och hemställer därför,

att riksdagen må till *Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

137:o) **Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, s. 436 och 437), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 650 000 kronor.

138:o) **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 169, s. 437), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 000 kronor, därav 1 439 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

139:o) **Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, s. 437 och 438), vilket innebär en minskning av anslaget med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

Civilförsvaret m. m.

Departementschefen berör inledningsvis statsmakternas beslut år 1959 att civilförsvaret skall förstärkas och ges en ny organisation samt redogör för vad 1960 års försvarskommitté föreslagit beträffande kostnadsramen för civilförsvaret under budgetåret 1961/62. Utskottet får härutinnan hänvisa till propositionen (s. 439 och 440).

140:o) **Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 440—442), vilket innebär avförande från personalförteckningen av 10 kontorsbiträdestjänster i Ao 5 och en med 281 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1961 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	629 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	42 000

3. Vissa pensionskostnader, <i>förslagsvis</i>	5 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 852 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	680 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	50 000

Summa kronor 3 258 000;

c) till *Civilförsvarsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 258 000 kronor.

141:o) *Civilförsvarsstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 172, s. 442 och 443), vilket innebär en med 173 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civilförsvarsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 587 000 kronor.

142:o) *Utbildnings- och övningsverksamhet*. Kungl. Maj:t har (punkt 173, s. 443—448) föreslagit riksdagen att till *Utbildnings- och övningsverksamhet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 10 800 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 7 100 000 kronor.

Under nästa budgetår påbörjas utbildningen av undsättningskårernas personal vid B-avdelningen. Utöver den tjänst som civilförsvarslärare och föreståndare för avdelningen i lönegrad Ae 23, som enligt riksdagens beslut må inrättas under innevarande budgetår, torde för utbildningen ifråga erfordras en lärare i 21:a, fyra lärare i 19:e och sex lärare i 13:e lönegraden samt en assistent i 15:e lönegraden. Det förordas att dessa tjänster inrättas. Två av lärarna i 19:e och fyra i 13:e lönegraden samt assistenten bör tills vidare erhålla extra anställning, medan i övrigt personalen bör erhålla extra ordinarie tjänst.

Beträffande förvaltningsuppgifterna vid skolan finner departementschefen dem vara av sådan omfattning, att en särskild förvaltningsavdelning bör finnas. Chefen för denna bör vara en intendent i lönegrad Ae 19. Med hänsyn till önskemålet att tillgodogöra erfarenheter av verksamheten under skolans första tid torde endast en del av den övriga personalen böra fast anställas under nästa budgetår. Departementschefen föreslår, att följande tjänster inrättas, nämligen en biträdande ingenjör i 13:e, en köksföreståndare och en översköterska i 12:e, en förste maskinist i 11:e, en biträdande köksföreståndare i 10:e, en reparatör och en förrådsförman i 9:e, en reparatör i 8:e, två förrådsmän, en bilförare och en vaktmästare i 7:e, tre ekono-

mibiträden i 5:e och tre i 4:e lönegraden samt sex ekonomibiträden i lönegrad 2/3. För skriv- och expeditionsgöromål finns vid skolan under innevarande budgetår en tjänst som expeditionsvakt och en tjänst som kontorsbiträde. För uppgifterna ifråga erfordras ytterligare en tjänst som kanslibiträde i lönegrad 7 och två tjänster som kontorsbiträde i reglerad beföringsgång. Ett ekonomibiträde i 5:e och ett i 4:e lönegraden, tre ekonomibiträden i lönegrad 2/3 samt en av förrådsmännen bör tills vidare erhålla extra anställning. I övrigt bör personalen i fråga erhålla extra ordinarie tjänst. För anställning av ytterligare för utbildningens ledning och bedrivande erforderlig personal bör medel ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att efter behov tagas i anspråk efter framställning av civilförsvarsstyrelsen. För sistnämnda ändamål beräknas 275 000 kronor. Personalkostnaderna för statens civilförvarsskola i Rosersberg uppskattas till sammanlagt i runt tal 950 000 kronor, innebärande en ökning för nästa budgetår med omkring 550 000 kronor.

Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att — därest riksdagen icke har något att erinra häremot — förordna om inrättandet av här föreslagen lärartjänst i Ae 21.

Kostnaderna för inventarier m. m. beräknas till 1 200 000 kronor. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma för vilka ändamål ifrågavarande medel må användas.

Driftkostnaderna för Rosersbergsskolan uppskattas till 2 000 000 kronor.

I enlighet med det anförda bör till utbildning vid statens civilförvarsskola för nästa budgetår anvisas 4 150 000 (+ 975 000) kronor.

Kostnaderna för utbildning vid de regionala fältskolorna beräknas till sammanlagt 3 393 000 (+ 1 393 000) kronor.

Medelsbehovet för lokal utbildning och för övningar inom länen uppskattas till 2 427 000 (+ 1 227 000) kronor.

Kostnaderna för instruktörsarvoden m. m. vid utbildningen i olycksfallsvård och brandskydd i de allmänna skolorna beräknas till 175 000 (+ 75 000) kronor under nästa budgetår.

Någon medelsanvisning till övningar anordnade av civilförsvarsstyrelsen beräknas ej för nästa budgetår. Till ersättningar till reservofficerare och värnpliktiga reservofficerare beräknas 130 000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle anslaget för nästa budgetår uppföras med 10 800 000 (+ 3 700 000) kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anförut och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utbildnings- och övningsverksamhet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 10 800 000 kronor.

143:o) **Inspelning av instruktionsfilm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 174, s. 448 och 449), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inspelning av instruktionsfilm* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

144:o) **Försöksverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 175, s. 449), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försöksverksamhet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

145:o) **Engångsanskaffning av materiel.** Kungl. Maj:t har (punkt 176, s. 450—453) föreslagit riksdagen att till Engångsanskaffning av materiel för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 17 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 500 000 kronor.

Departementschefen biträder det förslag beträffande kostnaderna för civilt försvaret under nästa budgetår, som framlagts av 1960 års försvarskommitté. Av den totala anslagsförstärkningen på cirka 20 miljoner kronor bör enligt departementschefens mening större delen läggas på anslaget till anskaffning av materiel. Departementschefen finner detta vara från beredskapssynpunkt lämpligt och i överensstämmelse med det i annat sammanhang uttalade önskemålet, att förutsättningar för en långsiktplanering av materielanskaffningen skapas så långt det är möjligt inom ramen för kostnadsökningarna under nästa budgetår. Det föreslås, att anslaget för nästa budgetår upptages med 17 700 000 (+ 14 200 000) kronor. Liksom för innevarande budgetår föreslås det få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, för vilka ändamål de för nästa budgetår anvisade medlen må användas.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Engångsanskaffning av materiel* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 17 700 000 kronor.

146:o) **Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 177, s. 453—456), vilket innebär en uppräkningsanslag med 298 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 4 798 000 kronor.

147:o) **Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 178, s. 456 och 457), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kronor.

148:o) **Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 179, s. 457), vilket innebär en minskning av anslaget med 500 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

149:o) **Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 180, s. 458—470) föreslagit riksdagen att till Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m. för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 6 500 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 525 000 kronor.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 februari 1957 har dåvarande chefen för inrikesdepartementet tillkallat överingenjören i arbetsmarknadsstyrelsen S. A. S. Tänneryd för att efter utredning framlägga förslag till program för det fortsatta byggandet av befolkningsskyddsrum. Utredningsmannen har den 30 december 1959 avgivit betänkande med förslag i ämnet (stencilerat).

En redogörelse för betänkandet och däröver avgivna yttranden finnes intagen i propositionen (s. 459—468). Till denna redogörelse torde utskottet få hänvisa.

Beträffande departementschefens ställningstagande till dessa förslag torde få hänvisas till s. 468 och 469.

Av tidigare beviljade anslag till befolkningsskyddsrum beräknas enligt preliminär bedömning av civilförsvarsstyrelsen cirka 3,5 miljoner kronor vara odisponerade, sedan statsbidrag utgått till redan beslutade anläggningar. Det föreslås, att för nästa budgetår anvisas 1 000 000 kronor för inrättande av nya befolkningsskyddsrum. Detta skulle innebära, att cirka 4,5 miljoner kronor kan användas för sådant ändamål. Det föreslås ankomma på Kungl. Maj:t att besluta angående medlens ianspråktagande.

Fullföljandet av utbyggnaden i andra etappen av bergfasta ledningscentraler och påbörjandet av nya sådana centraler kan, enligt vad departe-

mentschefen inhämtat, tills vidare anstå. För att täcka ökade byggnadskostnader för redan beslutade bergfasta ledningscentraler och befolkningskyddsrum beräknas i enlighet med civilförsvarsstyrelsens förslag (1 000 000 + 2 000 000) 3 000 000 kronor.

För komplettering av äldre bergfasta ledningscentraler och befolkningskyddsrum anses för nästa budgetår böra anvisas 1 860 000 kronor.

Till nybyggnad av allmänna skyddsrum i normalskyddsrumsutförande och komplettering av äldre sådana skyddsrum föreslås, att för nästa budgetår anvisas 600 000 kronor.

Vad angår de kommunala tekniska verken förordas, att uppkommen besparing å beräknad kostnad för Tegnérstationen i Stockholm användes för att enligt styrelsens förslag täcka de uppkomna fördyringarna för färdigställandet av stationen i Nacka och vattenverket vid Alelyckan i Göteborg. Det föreslås, att av besparingen i fråga tages i anspråk 26 000 kronor för slutlig reglering av statsbidrag till skyddsanordningar vid transformator- och mottagningsstationen i Sundsvall, varom beslut fattades av 1958 års riksdag.

Vad styrelsen anfört beträffande anordnandet av fundament till vissa instrument för mätning av radioaktiv strålning biträdes. För ändamålet beräknas 40 000 kronor under nästa budgetår.

Vid bifall till departementschefens förslag skulle anslaget för nästa budgetår upptagas med sammanlagt 6 500 000 (+ 1 975 000) kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må till *Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 6 500 000 kronor.

150:o) Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 470 och 471), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

151:o) Bidrag till vissa frivilliga organisationer. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 182, s. 471), vilket innebär en uppräkningsanslag med 280 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa frivilliga organisationer* för budgetåret 1961/62 anvisa ett anslag av 680 000 kronor.

152:o) **Viss sambandsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 183, s. 472) föreslagit riksdagen att till Viss sambandsverksamhet för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 753 000 kronor.

Departementschefen förordar att anslaget för nästa budgetår uppföres med 900 000 (+ 147 000) kronor.

Utskottet har under behandlingen av denna och nästföljande punkt inhämtat närmare upplysningar rörande innebörden av Kungl. Maj:ts olika förslag. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot dessa, hemställer i förevarande sammanhang,

att riksdagen må till *Viss sambandsverksamhet* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

153:o) **Anskaffning av viss sambandsmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 184, s. 472) får utskottet — under hänvisning till vad utskottet anfört under nästföregående punkt — hemställa,

att riksdagen må till *Anskaffning av viss sambandsmateriel* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 550 000 kronor.

154:o) **Statens brandinspektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 185, s. 473), vilket innebär en med 6 200 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

A. Riksbrandinspektören	
1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	32 900
2. Arvoden åt sakkunniga	33 300
3. Vissa pensionskostnader för sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	5 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	400
B. Länsbrandinspektörerna, länsskogsbrandinspektörerna och biträden åt länsskogsbrandinspektörerna	
Arvoden	119 700

Summa kronor 201 000;

b) till *Statens brandinspektion: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 201 000 kronor.

155:o) *Statens brandinspektion: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, s. 474), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 1 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 78 000 kronor.

156:o) *Statens brandskola: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 187, s. 474 och 475) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62, dels ock till *Statens brandskola: Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 218 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 201 800 kronor.

Departementschefen förordar, att undervisningen under nästa budgetår erhåller den omfattning styrelsen föreslagit, vilket innebär ett ökat medelsbehov av avlöning av timlärare med 3 650 kronor. I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordas, att en kontorsbiträdestjänst uppflyttas till kanslibiträdestjänst.

Med beaktande av det ökade medelsbehovet på grund av löneklassuppflyttningar m. m. beräknas anslaget till i runt tal 218 000 kronor.

Utskottet har i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen jämväl i förevarande sammanhang anmält förslag om viss tjänsteförändring.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag även i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1961/62:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	33 000
2. Arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter, <i>förslagsvis</i>	1 900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	159 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	22 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 000

Summa kronor 218 000;

b) till *Statens brandskola: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 218 000 kronor.

157:o) *Statens brandskola: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188, s. 476), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 6 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandskola: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 101 000 kronor.

158:o) *Bidrag till förebyggande och släckning av brand*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 189, s. 476 och 477), vilket innebär en med 85 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till förebyggande och släckning av brand* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 975 000 kronor.

159:o) *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar*. I en inom andra kammaren av herr *Vigelsbo m. fl.* väckt motion (II: 520) har hemställts, att riksdagen till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* för budgetåret 1961/62 måtte anvisa ett anslag av 1 600 000 kronor att utgå i enlighet med vad i motionen anförts.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. I anledning av vad i förevarande motion anförts vill utskottet erinra om att 1958 års besparingsutredning i sitt år 1959 avlämnade betänkande (SOU 1959: 28) uttalade, att ifrågavarande bidrag liksom även bidraget till kommuner för uppförande av brandstationer numera var av begränsad betydelse och att anslagen för dessa ändamål borde utgå ur riksstaten fr. o. m. budgetåret 1960/61. I yttranden häröver förklarade sig bl. a. svenska stadsförbundets styrelse och styrelsen för svenska landskommunernas förbund dela utredningens uppfattning.

I enlighet med vad Kungl. Maj:t förordat beslöt 1960 års riksdag att i så måtto följa utredningens förslag, att båda dessa bidragsformer skulle upphöra men att viss bidragsgivning för anläggande av branddammar efter behovsprövning övergångsvis skulle ske under budgetåret 1960/61. Motiveringen härför var att ett stort antal dammar färdigställts och att kommunerna därvid haft anledning påräkna statsbidrag.

Vad motionärerna nu anført bör enligt utskottets mening inte föranleda någon ändring i föregående års riksdagsbeslut. Utskottet avstyrker därför motionen II: 520.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,
att motionen II: 520 icke må av riksdagen bifallas.

Diverse

160:o) **Statens utlänningskommission: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 190, s. 478—480) föreslagit riksdagen att till Statens utlänningskommission: Avlöningar för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 232 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 952 000 kronor.

Departementschefen förordar, att den extra amanuens, som tillfälligt anställts vid kommissionen för uppgifter i samband med hjälpaktioner för flyktingar, får kvarstå jämväl under nästa budgetår, så länge tjänsten prövas oundgängligen erforderlig.

Med hänsyn till det anförda och med beaktande av det ökade medelsbehovet på grund av ökat rörligt tillägg m. m. beräknas anslaget till 3 232 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Avlöningar* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 3 232 000 kronor.

161:o) **Statens utlänningskommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191, s. 480 och 481), vilket innebär en uppräkningsanslag av anslaget med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Omkostnader* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 281 000 kronor.

162:o) **Vissa kostnader i anledning av allmänna val.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 192, s. 481) och under erinran att anslaget i gällande riksstat uppförts med ett belopp av 800 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1961/62 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

163:o) Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 193, s. 481), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

164:o) Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 194—199, s. 481—483) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1961/62 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Slottsbyggnadernas delfond* 90 000 kronor;
- b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 11 456 000 kronor;
- c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* 1 130 000 kronor;
- d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* 19 966 000 kronor;
- e) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond* 4 444 000 kronor;
- f) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 18 000 kronor.

Uppskjutna frågor

165:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

- punkten 21: Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar;
- punkten 22: Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader;
- punkten 33: Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar;

punkten 34: Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Omkostnader;

punkten 35: Bidrag till extra provinsialläkares avlöning m. m.;

punkten 36: Anställande av civila reservläkare;

punkten 39: Utrustning av nya mentalsjukhus m. m.;

punkten 61: Karolinska sjukhuset: Utrustning;

punkten 64: Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.;

punkten 70: Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare;

punkten 71: Driftkostnader vid Akademiska sjukhuset i Uppsala;

punkten 72: Utrustning vid Akademiska sjukhuset i Uppsala;

punkten 77: Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.;

punkterna 138—151: Överståthållarämbetet och landsstaten;

punkten 160: Statens polisskola: Avlöningar;

punkten 161: Statens polisskola: Omkostnader;

punkten 164: Polisväsendets organisationsnämnd;

punkten 166: Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.;

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 3 mars 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Gillström, Birger Andersson, Thun, Bergman, Holmqvist, Per Jacobsson, Fritz Persson, Rikard Svensson, fru Svensson, herrar Birke, Herbert Larsson, Lundström, Eric Carlsson och Kaijser; samt

från a n d r a kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Svensson i Stenkyrka, Almgren, Nilsson i Göingegården, fröken Elmén, herrar Arvidson, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Uddevalla, Gustafsson i Skellefteå, Andersson i Knäred, Carbell, fru Holmberg, herrar Löfroth och Berg.

Reservationer

1) vid punkten 105 (Bidrag till driften av folktandvården) av herr Svensson i Stenkyrka;

2) vid punkten 159 (Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar) av herr Andersson i Knäred.